Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 29 (529) ◆ Вівторок, 16 лютого 1993 року ◆ Ціна 5 крб.

В ІНТЕРЕСАХ ДВОХ НАРОДІВ

Учора Президент України Леонід Кравчук прийняв віце-канцлера, міністра закордонних справ ФРН Клауса Кінкеля, який прибув з офіційним візитом. Вітаючи високого гостя, Л. Кравчук сказав, що розвиток дружніх взаємовідносин України і Німеччини відповідає інтересам народів наших країн. Президент нашої держави виклав деякі положення зовнішньої політики України. Зокрема, він ще раз наголосив, що ми прагнемо бути без'ядерною державою і підтримуємо заходи світового співтовариства щодо обмеження ядерних озброєнь.

Сторони обговорили також інші питання, які становлять обопільний інтерес. Після переговорів відбулося підписання спільних україно-німецьких документів.

Експрес-інформація

ІРАНСЬКУ НАФТУ ЧЕКАЙТЕ У БЕРЕЗНІ

Іран, Болгарія та Азербайджан, зі слів віце-прем'єра Юлія Іоффе, є найбільш вигідними партнерами України найближчим часом на ринку паливно-енергетичних ресурсів.

На підтвердження своїх слів на прес-конференції 12 лютого Юлій Іоффе послався на проект спільного будівництва газопроводу за участю України (45 відсотків акцій), Ірану (45 відсотків акцій) та Азербайджану (10 відсотків акцій), а також на пропозиції іранської сторони щодо стабілізації видобутку вугілля і постачання з березня місяця нафти-сирцю.

Болгарія потребує вугілля та електроенергії, і цю потребу на взаємовигідних умовах може задовольнити Україна.

КАРПАТСЬКИЙ ЄВРОРЕГІОН:

документи про його створення підписали 14 лютого в угорському місті Дебрецені міністри закордонних справ України А. Зленко, Угорщини — Г. Єсенскі та Польщі — К. Скубішевський. До єврорегіону ввійшли частини територій згаданих країн, а також Словаччини, які погодилися координувати свою діяльність у різних сферах.

На церемонії підписання виступила генеральний секретар Ради Європи Катрін Лялюм'єр. Вона високо оцінила створення Карпатського єврорегіону як ефективного засобу розширення взаємної довіри, економічного розвитку та співробітництва.

Підписи під відповідними документами поставили також керівники областей, які ввійшли до складу названого формування.

Микола ГОРВАТ.

Дебрецен — Ужгород.

ВРУЧЕНО ВІРЧІ ГРАМОТИ

13 лютого 1993 року Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Індія Георгій Ходоровський вручив вірчі грамоти Президентові Індії Його Високоповажності Шанкар Даял Шармі. На церемонії вручення у президентському палаці були також присутні вищі службові особи Індії.

Прес-центр МЗС України.

Що там попереду? Новий поворот?

Спробуйте вгадати, хто ця людина, яка завмерла на причалі Чорноморського порту? Моряк, який, словами пісні, «вразвалочку сошел на берег»? Чи пасажир, який чекає біля моря погоди? Чи батько, що тільки-но відправив до Ізраїлю сина чи дочку? А може бути, це той, хто виглядає у морі «вимпел» з контрабандним вантажем на борту? Чи той, хто приречено чекає на цинкову домовину, адресовану йому з далекої Югославії.

Не намагайтеся вгадати. Бо чоловік, який стоїть на березі, за словами фотографа, стояв на березі без ніякого приводу. Мабуть, втомився спостерігати за подіями, які сколихнули мертву хвилю Чорноморського пароплавства, втомився реагувати на щоденне штормове попередження на політичній арені й споживчому ринку, втомився чекати й проводжати. Втомився, але непереборний інстинкт привів його до порту. На причал. І він зупинився у роздумах: що там попереду?

Сергій ВУСАТИЙ.

Фото Олександра КРЕМКА.

Читайте в номері

СТАЛИ відомі попередні підсумки президентських виборів, які відбулися 14 лютого в Литві. Згідно з даними виборчої комісії, у голосуванні взяли участь 2 млн. 11 тис. 735 чоловік. З них за Альгірдаса Бразаускаса проголосувало понад 1 млн. 210 тис., або 60,1 відсотка. А за Стасіса Лозорайтіса — понад 765 тис. 345, або близько 38 відсотків виборців.

Таким чином, за підсумками виборів президентом Литви обраний Альгірдас Бразаускас.

У КРАЄЗНАВЧОМУ музеї Донецька відбувся установчий з'їзд партії комуністів - більшовиків України. У роботі з'їзду взяли участь представники тринадцяти областей республіки — усього близько сімдесяти чоловік. Два дні працювали присутні. Прийняли статут і програмні принципи партії, визначилися з її тактикою і стратегією.

ЗАЯВА

КЕРІВНИКІВ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМЦІВ УКРАЇНИ

Громадські об'єднання підприємців України висловлюють своє занепокоєння нинішньою економічною та соціально-політичною ситуацією в країні. Поглиблюється економічна криза, падає життєвий рівень населення, стрімко наростає безробіття та інші соціальні негаразди. На українському ринку скорочуються обсяги надходжень необхідних матеріальних та товарних ресурсів, знецінюється український карбованець, що зумовлює занепад виробництва, відмову від вкладень у розвиток технологій та будівництво, розпадається система торгівлі, деградує соціальна сфера.

В Україні значно нижчими темпами, ніж у сусідніх країнах на Сході й Заході, здійснюється перехід до ринкової економіки, мляво перебудовуються відповідно до її вимог інститути державного регулювання національного господарства.

(Закінчення на 2-й стор.).

Вітаємо!

ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ

Національна збірна України з футболу вперше в своїй історії виграла міжнародний турнір. Як відомо, наша команда перебуває тепер у Франції. Там вона тренується і зіграла в змаганні з міні-футболу, в якому брали участь ще й місцеві команди та польський клуб «Лех». Саме з ним у фіналі зустрілися футболісти збірної України і взяли гору — 3:1. Сьогодні наша дружина вже на великому полі зустрінеться з «Лехом».

ВСЕ ВИЩЕ І ВИЩЕ...

Видатний український легкоатлет Сергій Бубка з Донецька поліпшив свій же світовий рекорд у стрибках з жердиною. На міжнародному турнірі в місті Льєвен (Франція) він з другої спроби подолав висоту 614 см.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

12 лютого відбулося чергове засідання Президії Верховної Ради України. Обговорено питання організації подальшої роботи Верховної Ради, орієнтовний порядок розгляду питань на пленарних засіданнях, які відбудуться цього тижня.

Намічено, зокрема, розглянути питання про вибори складу Конституційного Суду України та забезпечення його діяльності, проект Закону про Кабінет міністрів України, внести зміни і доповнення до законів про приватизацію державного житлового фонду, про загальновійськовий обов'язок і військову службу, до Цивільного, Кримінально-процесуального кодексів та деяких інших правових актів.

Заслухано інформацію першого віце-прем'єр-міністра України І. Р. Юхновського про стан роботи щодо розподілу активів і пасивів колишнього Союзу РСР та про забезпечення реалізації права власності України на належну їй частину рухомого і нерухомого майна колишнього СРСР за кордоном. В ході обговорення було проаналізовано ситуацію і внесено конкретні пропозиції. Президія доручила уряду вжити необхідних заходів до реалізації права України як однієї з держав-правонаступниць колишнього СРСР на належну їй частину його рухомого і нерухомого майна за кордоном та взяти на себе зобов'язання, пов'язані з використанням цієї частки майна.

Президія розглянула питання про екологічну ситуацію в зоні Григорівського лиману Одеської області. Враховуючи негативні наслідки діяльності промислових підприємств, розміщених у місті Южне Одеської області, для екології цього регіону, доручено Міністерству охорони навколишнього природного середовища провести комплексну екологічну експертизу зони Григорівського лиману та спільно із заінтересованими сторонами намітити конкретні заходи по її покращенню.

За поданням комісій з питань Чорнобильської катастрофи та розвитку базових галузей народного господарства розглянуто питання щодо законодавчого вирішення проблем використання ядерної енергії, радіаційно небезпечних технологій та речовин і прийнято відповідну постанову.

На засіданні розглянуто також інші питання державного життя України.

Вів засідання Голова Верховної Ради України І. С. Плющ.

Прес-центр Верховної Ради України.

Прем'єр-міністру України Кучмі Л. Д.

Прем'єр-міністру Російської Федерації Черномирдіну В. С.

Шановні Леоніде Даниловичу і Вікторе Степановичу!

Враховуючи кризове фінансово-економічне становище, яке склалось на АЕС України і підприємствах Російської Федерації, що забезпечують поставку свіжого ядерного палива в Україну і приймання відпрацьованого палива, директори АЕС, інших підприємств України і підприємств Росії, які беруть участь у паливно-ядерному циклі, звертаються до вас з таким.

Виконуючи угоду між урядом України і урядом Російської Федерації «Про науково-технічне і економічне співробітництво в галузі ядерної енергетики» від 14.01.93, атомні електростанції України і підприємства Російської Федерації, які беруть участь у ядерно-енергетичному циклі, 10 лютого 1993 року підписали генеральний договір про поставки ядерного палива на АЕС України, сировини для конструкційних матеріалів з України для АЕС Росії та України і взаєморозрахунки, який дасть змогу забезпечити роботу атомних електростанцій Росії та України в осінньо-зимовий період 1993—1994 рр. і належну безпеку експлуатованих АЕС.

Разом з цим на АЕС України і підприємствах Мінатома Росії, які виробляють продукцію для них, склалось критично несприятливе фінансово-економічне становище, яке не дає змоги вже сьогодні забезпечити умови для нормальної їх роботи. Загальна заборгованість станом на 01.02.93 за фактично відпущену атомними електростанціями України електроенергію становить 10,2 млрд. крб. Заборгованість АЕС України російським постачальникам ядерного палива становить 6,3 млн. руб.

Просимо негайно розглянути і прийняти позитивне рішення з участю Національного банку України і Центрального банку Російської Федерації з таких питань:

1. Виділити цільовий кредит для оплати ядерного палива на 1993 рік у сумі 112 млрд. руб.

2. Забезпечити грошові розрахунки за ядерне паливо, устаткування, запасні частини, матеріали, виконані роботи і послуги між атомними електростанціями України, НВО «Східний гірничо-збагачувальний комбінат», ВО «Придніпровський хімзавод», «Верхньодніпровський ГЗК» і підприємствами Російської Федерації через Національний банк України та Центральний банк Росії цільовим пакетом і авізо без включення в загальну суму заліку.

ВІД УКРАЇНИ

Генеральний директор ВО «Запорізька АЕС»
В. К. БРОННИКОВ

Генеральний директор ВО «Південно-Українська АЕС»
В. П. ФУКС

Директор Рівненської АЕС
В. О. КОРОВКІН

Генеральний директор НВО «СхідГЗК»
М. О. ГАНЗА

Генеральний директор ВО «ПХЗ»
Ю. Ф. КОРОВІН

Віце-президент концерну «Укратоменергопром»
Б. М. ДЕМИДЮК.

ВІД РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Генеральний директор НВО «НЗХК»
О. І. БЄЛОСОХОВ

Генеральний директор Красноярського ГХК
В. О. ЛЕБЕДЄВ

Заступник генерального директора ВО «Машзавод»
Г. Г. ПОТОСКАЄВ

Директор по економіці і фінансах АТ «Концерн ТВЕЛ»
Г. Р. НАТАРОВА.

м. Енергодар,
11.02.93 р.

ПОГОВОРИЛИ І РОЗІЙШЛИСЯ

Дводенні переговори, що їх вела в Москві наша делегація на чолі з першим віце-прем'єром Ігорем Юхновським, завершилися нічим. Сторони не змогли дійти згоди в питаннях про обслуговування боргів та поділ активів СРСР, а також про ціни на енергоносії. Відомий указ російського Президента, який фактично реквізував усю закордонну власність колишнього Союзу, безперечно, вплинув на хід та результати переговорів з керівниками уряду РФ. А що стосується енергоносіїв, то незалежні експерти в Москві вважають: причина труднощів — у хибному рішенні, що його досягли свого часу в Дагомисі. Там президенти двох країн вирішили вести розрахунки за світовими цінами.

Вл. інф.

КРИМ ШУКАЄ СПОНСОРІВ

На Президії ВР Криму обговорено підсумки візиту Прем'єр-міністра України Л. Кучми, що був запрошений сюди у зв'язку з складним економічним становищем на півострові. Глава Кримського парламенту М. Багров повідомив: скоро буде прийнята спеціальна постанова уряду України по Криму. Багров звернув увагу на те, що Україна надасть посильну допомогу у вирішенні соціальних програм і проблем паливно - енергетичного комплексу. Є домовленість, що Україна поставить питання про виділення Росією і державами Середньої Азії коштів для повернення в Крим депортованих народів. Щодо обіцянки Росії поставити в Україну 20 млн. тонн нафтопродуктів з необхідних 48 млн. тонн, вона виконується дуже погано. Зараз ведуться переговори з Татарстаном про поставку звідти необхідного мінімуму нафтопродуктів — 1 млн. тонн, але це коштуватиме 40 млрд. карбованців. Багров сказав: звернемось до України за фінансовою допомогою. Також відзначено, що Крим продовжуватиме співпрацю з республікою Якутія-Саха. Торік ця республіка вклала в народне господарство Криму 42 млн. карбованців, нині обіцяє уп'ятеро більше плюс 500 тисяч доларів.

КОЛИ ЦЕ НЕ СТРАЙК — ТОДІ ЩО?

Триває страйк гірників трьох шахт ВО «Красноармійськвугілля». Лише за тиждень прямі збитки від невидачі вугілля склали тут понад 50 мільйонів карбованців. В адміністрації переконані, що страйку як такого на підприємстві не було і немає. Просто шахтарі деяких дільниць покинули роботу за наказом своїх лідерів, порушивши тим самим трудову дисципліну. І все. Але ж гірники так і не повернулись у лави. Вчора зранку поновились переговори між керівниками об'єднання та страйкуючими.

Щойно в знак солідарності з красноармійськими шахтарями застрайкували гірники однієї з найбільших шахт східного регіону Донбасу «Шахтарська-Глибока».

ЗАЯВА

керівників громадських об'єднань підприємців України

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Громадські об'єднання підприємців України занепокоєні тим, що на цьому тлі загрозливо змінюються соціально-психологічні настрої людей щодо можливостей глибинного переналагодження соціальної та економічної системи суспільства на засадах законності, демократії, приватної власності, економічних стимулів, гарантованих прав людини.

Громадські об'єднання вбачають у цьому неспроможність нинішньої законодавчої та виконавчої влади подолати занепад економіки, рішуче йти шляхом оптимальних перетворень, на нових засадах забезпечити матеріальні умови життя та соціальні гарантії людей, гідні рівня сучасної європейської держави. Верховна Рада України, відмовившись від законотворчої роботи та державного контролю за виконанням чинного законодавства, поставила підприємницькі структури у повну залежність від уподобань бюрократичного апарату, дала змогу відмінити правові норми, за якими почав діяти незалежний підприємницький сектор, дестабілізувала цивільно-правові відносини щодо прав на майно, оренду, податки, грошові кошти, виконання господарських зобов'язань. Кабінет Міністрів розгорнув декретотворчу діяльність, що не відповідає потребам випереджаючого розвитку ринкового сектора, який лише й зможе вивести Україну з кризи. В останні місяці уряд прийняв рішення щодо відновлення адміністративних методів керування, централізації фінансів і валюти, бюрократичного контролю за зовнішньоекономічною діяльністю, розподілом приміщень, промислових потужностей, кредитів, чим завдав збитків і дестабілізував діяльність недержавних підприємств. Фактично зупинено програму приватизації підприємств, блокуються процеси приватизації землі у місті та на селі. Потужна фінансова підтримка державного сектора разом з іншими причинами призвела до нового витка гіперінфляції і падіння курсу українських грошей, що гальмує, а то й унеможливлює іноземні інвестиції в економіку України. Подальша фінансова нестабільність провокує перетворення нашої країни в зону, загалом несприятливу для підприємницької діяльності.

За таких умов громадські об'єднання підприємців України вирішили консолідувати свої зусилля для підтримки економічних і соціальних реформ на ринкових принципах і відповідного політичного впливу на органи державного керівництва.

З цією метою громадські об'єднання підприємців утворюють Українську національну асамблею підприємництва. Під егідою асамблеї будуть розроблятися заходи по захисту прав підприємців, розбудови національного ринкового господарства, впливу на склад вищих законодавчих та виконавчих органів влади, а також місцевих органів влади.

Асамблея буде представляти інтереси підприємництва на переговорах з Президентом, Президією Верховної Ради, урядом, профспілками, іншими громадськими організаціями. Виконавчі органи асамблеї займуться розробкою довгострокової національної економічної політики, втілення якої буде здійснюватися неухильно за будь-якого складу парламенту, уряду, відповідних посадових осіб. Для цього будуть розроблятися необхідні законопроекти та поправки до законодавства, провадитимуться лобістські дії, виставлятимуться політичні та економічні вимоги до виконавчої влади, організовуватимуться виступи в пресі, пропагандистські кампанії тощо.

Для організаційного утворення та прийняття статутних документів асамблеї у квітні 1993 року буде скликано І Всеукраїнський з'їзд підприємців.

Ми впевнені, що вітчизняні підприємці не байдужі до долі українського народу і української держави. Отож сподіваємось на широку підтримку нашого майбутнього об'єднання всіма здоровими силами суспільства. Віримо в перемогу вільної економіки, приватної власності, соціально орієнтованого ринкового господарства і підвищення на цій основі добробуту всіх верств народу України.

Громадяни міст і сіл, колективи підприємств, організацій, установ та представники будь-яких форм власності, політичних партій, громадських рухів, спілки, об'єднання, що також хочуть підтримати і підписати цю заяву, можуть листівно інформувати Оргкомітет Української національної асамблеї підприємництва за такою адресою:

252010, м. Київ-10, вул. Суворова, 19-а.
Тел.: 290-59-65,
факс (044) 294-77-10.

Президент Спілки орендарів і підприємців України, народний депутат
О. Л. БАРАБАШ.

Голова Української конфедерації підприємців
В. П. ПОЛІЩУК.

Голова Східно-Європейського об'єднання підприємців
В. Г. БАБИЧ.

Президент біржової спілки України
М. Н. ДЄТОЧКА.

Віце-президент Конгресу ділових кіл України
В. М. ХМІЛЬОВСЬКИЙ.

Президент спілки кооператорів і підприємців України
А. В. РОМАНЕНКО.

Президент Спілки будівельників України
В. З. БОРИСОВСЬКИЙ.

Президент Асоціації комерційних туристських організацій України
Е. В. ЛОЙКО.

Точка зору

СТЕЖИНОЮ З ХАЩІВ

Аналіз економічної стратегії і тактики уряду

В ЕКОНОМІЧНІЙ діяльності людей так само, як і в їхній поведінці, за природних умов існує безліч різних правил. Скажімо, людина заблукала в дрімучому лісі. Якщо вона піддається паніці, почне метушитися, їй з хащів лісових не вибратися. Зовсім іншим буде результат, коли вона проаналізує пройдений шлях, виявить свої помилки і почне подальший рух на основі виробленого плану з урахуванням помилок, що призвели до втрати орієнтирів.

Аналогічне явище відбулося в економіці нашої, ще тільки народжуваної держави. Попередні наші, вже два, уряди, не маючи жодної своєї власної позиції у створенні національної економіки, лише метушилися, латали то в одному, то в іншому місці дірки, що безперервно з'являлися. І, як наслідок, завели наше суспільство в «непролазні хащі».

Леонід Кучма довів хибність попередніх шляхів виведення економіки з кризи. І як перше завдання прийняв рішення зупинити рух неправильним шляхом. Свій новий шлях він виклав у пакеті прийнятих декретів і, нарешті, в комплексному плані дій щодо реалізації «Основ національної економічної політики». Хочу підкреслити, що весь план має двоаспектний характер. Перший охоплює тактичні, я сказав би, сьогочасні завдання, другий включає стратегію уряду з найголовніших напрямів формування економічного механізму незалежної України. На жаль, у самому документі ці аспекти окреслені не досить чітко.

Тактична діяльність уряду має на меті подолання процесів поглиблення економічної кризи шляхом посилення централізованого управління державною власністю, частка якої становить близько 90 відсотків. Одночасно ставиться стратегічне завдання — перехід до ринкових відносин, формування ринкової інфраструктури й різке збільшення суб'єктів ринку. При цьому уряд обрав шлях не скорочення командирських функцій державних органів управління щодо підвідомчих структур, а скорочення кількості самих господарських структур державного сектора економіки.

Реалізуючи вироблену політику, Л. Кучма вже в перші дні свого правління прийняв ряд декретів, що викликали неоднозначну реакцію серед членів парламенту та керівників господарських структур різного рівня. Багато хто з них справедливо побачив у декретах чітку лінію на збільшення ролі органів державного управління, перетворюючи їх на господарські структури, і, по суті, повернення до адміністративно-командних методів управління. Тобто все те, що піддавалося жорсткій критиці з боку колишньої Державної думи України й особливо її представника В. Пинзеника. Саме ця критика спроби повернення попереднього уряду до попередньої системи господарювання і була тією останньою краплиною, яка вирішила долю Фокіна та його команди й привела в старі кабінети на Грушевського, 12, нову команду на чолі з Л. Кучмою.

Ставлення до цих декретів можна синтезувати висловлюванням одного з опонентів. Він сказав, що в цих декретах не вистачає лише одного останнього пункту: просити пана Фокіна та його команду приступити до виконання своїх попередніх обов'язків. Що дало підставу шановним опонентам висловити таке категоричне судження? Насамперед, що вони розглядали рішення Кабінету міністрів відособлено, а не в комплексі. По-друге, в декретах уряду містилися тільки тактичні рішення, а загальна стратегія лишалася ніби за кадром. Розгляд же пакету прийнятих декретів у взаємозв'язку, як між собою, так і з планом дій, показує чітку, обгрунтовану позицію Л. Кучми на розвиток ринкового сектора економіки, вільного підприємництва поряд з централізованим, досить жорстким управлінням підприємствами державного сектора економіки. Інакше кажучи, йдеться про те, що кожен суб'єкт господарювання мусить мати хазяїна. Головне — не повинно бути вакууму в управлінні. Ним може бути або приватник (акціонер, орендар тощо), або держава. І я особисто вважаю, що Л. Кучма знайшов не тільки оптимальне розв'язання проблем, а й єдино можливе. Він має грамотний план дій, він має перспективу, націлену на вирішення глобального завдання — перетворення України на державу з цивілізованою ринковою економікою. Цим, власне, і відрізняється Л. Кучма зі своїм прийнятим парламентом планом від В. Фокіна з відкинутим парламентом планом.

Тепер хочу коротко зупинитися на питаннях, пов'язаних зі створенням ринкового простору. За попередніх умов жорсткого адміністративного управління економікою водночас діяли два чинники мотивації до праці - батіг і пряник. Причому батіг — великий, а пряник — маленький. Аби розкрити дію цих двох чинників, дозволю собі навести деякі кількісні параметри.

В Україні функціонують близько ста п'ятдесяти тисяч суб'єктів господарювання, що мають статус юридичної особи з державною власністю. В них зайнято близько 20 мільйонів чоловік, які виробляють близько 90 відсотків валового національного продукту.

Як же управляти цим великомасштабним, складним господарством? Адже під управлінням мається на увазі насамперед координація таких дій: що виробляти, скільки виробляти, з чого виробляти, кому продавати свою продукцію, за якими цінами її продавати, яку платити заробітну плату особам, котрі беруть участь у виробничому процесі, та цілий ряд інших параметрів господарської діяльності. Адміністративна система вирішила це питання досить просто. Величезний державний апарат розробляв до дрібниць усі елементи виробничо-господарської діяльності, що оформлялись у вигляді планів-директив і доводились у вигляді конкретних завдань до всіх юридичних осіб. А потім набирав сили батіг — найжорстокіший партійний і відомчий контроль за ходом виконання планових завдань.

Паралельно з цим діяв і інший спонукальний мотив до праці — пряник: соцзмагання, ордени й медалі, різні преміальні надбавки та інше. Економіка за рахунок практично необмежених природних та людських ресурсів якось, хоч і з дуже низькою ефективністю, але розвивалась. При цьому рівень життя народу був стабільний, хоч і в багато разів нижчий від світових стандартів. І головне — жодних реальних перспектив підвищення його не передбачалося.

Нині адміністративно-командна система управління економікою, по суті, не працює. А натомість нічого не створено. Власність, як і раніше, залишилася державною, але вже без її втручання у справи управління цією власністю. Трудові колективи на чолі зі своєю адміністрацією лишились самі в цьому океані господарських бур. Не будучи власником майна свого підприємства, вони всі свої зусилля спрямовують виключно на тимчасове виживання. Більша частина зароблюваних доходів і навіть кредитних ресурсів йде на оплату праці, не поповнюються оборотні фонди, до мінімуму зведено інвестиції. Технічний стан виробничого потенціалу вже підійшов до критичної межі.

Ясна річ, без реального господаря та наявності суб'єктів ринку вийти із становища, що склалося, практично неможливо.

Кабінет міністрів знайшов вирішення у «примусовій» приватизації значної частини державного майна. Саме на це й спрямовано урядовий декрет про акціонування державних підприємств.

Я вважаю, що державним підприємствам, їхнім колективам і керівникам надається унікальний шанс позбутися опіки та пут командно-адміністративної системи. І ніякого виправдання не можна знайти для тих, хто цей шанс не використовує. Адже від того, наскільки швидко й кваліфіковано буде здійснено акціонування державних підприємств, залежать їхні перспективи як у виробничій діяльності, так і в соціальному розвитку.

По суті, від цього залежить і їхнє вивільнення від нормативних директив прийнятих декретів. Гадаю, що рішення з питань механізму приватизації через систему акціонування містить у собі не тільки міну уповільненої дії під командно-адміністративну систему, а й мають, без сумніву, історичне значення у справі створення цивілізованої ринкової економіки.

Повністю підтримую позицію уряду і вважаю її найбільш аргументованою й реальною за умов, що склалися. Закликаю всіх, хто зичить добра незалежній Україні, набратися мужності й терпіння і, головне, не слухати й не звертати уваги на різні заяви й зойки про шокову терапію, про неготовність до переходу на ринкові відносини, про необхідність п'яти-шестирічного перехідного періоду тощо.

Обраний Кучмою шлях аж ніяк не шоковий, а навпаки, еластичний і швидкий. Головне сьогодні — не заважати урядові в його реалізації. Тільки вільні підприємці, справжні хазяї, якими стануть акціонерні підприємства, зможуть сьогодні розв'язати проблему подолання негативних тенденцій стагнації виробництва, стримання інфляційних процесів, забезпечення дійової соціальної підтримки населення. Тільки вони самі зможуть вирішити питання купівлі (а не одержання за нарядами) ресурсів, взаємодії з іншими вільними підприємцями, в тому числі і в країнах близького й далекого зарубіжжя. І не треба будувати ілюзій, що ці проблеми зможуть вирішуватися шляхом укладення різних міждержавних договорів або командами з міністерств та відомств.

Усе це вже було. Були договори, були надії та ілюзії. Не було тільки реальних результатів. Не було також жодних серйозних ідей щодо перенесення центру ваги в господарських відносинах безпосередньо на суб'єкти ринку — підприємців, якими, на задум Л. Кучми, стануть акціонерні підприємства.

А держава за цих умов має забезпечити грамотну податкову й кредитно-фінансову політику, яка, з одного боку, допомогла б підприємствам у їхній діяльності, а з іншого, — гарантувала б поповнення бюджету реальними фінансовими ресурсами. Гадаю, декрети уряду з цих питань саме це мають на меті. Однак деякі їхні положення потребують уточнення.

І ще одна теза. Шановні читачі, мабуть, уже знають про створення в Україні спілки незалежних підприємців. Вона об'єднує під своєю егідою недержавний сектор економіки і ставить своїм головним завданням підтримку вільних підприємців, їхній захист від різних зазіхань на їхні права і свободи. Спілка розгорнула діяльність щодо створення великої кількості суб'єктів ринку, без чого вихід з економічної кризи неможливий.

Одним із завдань Спілки є сприяння у зовнішньоекономічній діяльності, кредитування і підтримка тих проектів підприємництва, що спрямовані на забезпечення потреб населення і народного господарства.

Саме тому, очевидно, є сенс новим незалежним акціонерним господарчим структурам забезпечити співробітництво із Спілкою як щодо організації робіт з приватизації, так і щодо налагодження взаємозв'язків з іншими вільними підприємницькими структурами.

Тепер хочу зупинитися ще на одному важливому питанні. Як і звичайно, нині розгорнулися дебати з приводу, мовляв, соціального захисту населення. Я наважуся висловити не дуже популярну думку, що сьогодні не всі обранці народу, мої колеги, і високі службові особи достатньою мірою усвідомлюють економічну ситуацію, що склалася, і механізм макроекономічних процесів. Очевидно насамперед цим пояснюються популістські і поверхові вимоги і щодо зняття обмежень на заробітну плату, і щодо фіксування цін на багато які види товарів для населення та інші. Під гаслом, що це потрібно для народу, чиниться тиск на уряд про скасування відповідних декретів. На жаль, не всі розуміють, що така акція не тільки не приведе до поліпшення життя народу, але, навпаки, неминуче викличе новий виток гіперінфляції, яка призведе до ще більшого зубожіння населення. І головне, без будь-яких перспектив на якесь поліпшення в майбутньому. Невже не зрозуміло, що будь-які фіксовані ціни спричинять необхідність їх державного дотування, а отже, призведуть до ще більшого знецінення грошей, бо в бюджеті цих коштів немає.

Зняття обмежень на високі рівні зарплати також неминуче призведе до зростання собівартості продукції, а отже, і її цін. Тому вважаю, що спроба уряду стримати інфляційні процеси у нинішніх умовах є єдино можливим шляхом. Будемо відверті, та акція здійснюється справді за рахунок зниження життєвого рівня народу, але ж за якийсь інший рахунок її здійснити неможливо. Та головне полягає в тому, що, на відміну від пропозицій деяких окремих опонентів, у заходах уряду міститься перспектива виходу з кризи і справді кардинального розв'язання проблеми поступового поліпшення життя народу. Разом з тим я вважаю, що деякі пільги для малоімущої частини населення, в тому числі і безплатний проїзд у міському транспорті пенсіонерів та інвалідів, доцільно все ж зберегти. Адже на це потрібні незначні витрати держави — менше половини відсотка від витратної частини бюджету.

На закінчення хочу сказати, що коли цього року урядові вдасться здійснити свою тактичну лінію керування доходами населення і грошовою масою, то інфляційного монстра буде приборкано. Тільки після зведення інфляції до мінімуму ми зможемо розраховувати на припинення спаду виробництва і виведення економіки з глибокого кризового стану. В цій надзвичайно складній справі урядові потрібна допомога і підтримка парламенту, кожного депутата, всього народу України.

І останнє. Багато депутатів і високих чиновників висловлюють думку, що більшість наших бід зв'язана, мовляв, з тим, що економікою управляють макроекономісти. Ця «оригінальна» думка запозичена у російського парламенту і деяких російських начальників щодо Єгора Гайдара. І з цього приводу заслуговує всілякої поваги позиція Гайдара, який своїми діями і виступами, не боючись гніву опонентів, завжди підкреслював, що тільки зміна макроекономічних параметрів може бути реальною основою справжньої перебудови економіки, в тому числі і в мікрорівні. Він завжди підкреслював, що всі перетворення мають здійснюватися у комплексі з приматом макроекономічних рішень.

На жаль, висококваліфікований економіст, теоретик макроекономіки пан В. Пинзеник не витримав і першого випробування парламентською трибуною. Заявивши у своїй доповіді, що макроекономічний підхід відірваний від життя і в основі будь-яких економічних програм мають бути мікроекономічні заходи.

Думаю все ж, що ця теза не випливає із справжніх переконань Віцепрем'єра з питань економіки, бо певен, що його кваліфікація не допускає можливості розриву цих двох взаємозалежних механізмів. Тим більш, що його практична діяльність дає підстави для вищесказаного.

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ,
народний депутат України.

Продиктовано в номер

АНТИУКРАЇНСЬКІ МІТИНГИ В КРИМУ

Минулої суботи у Сімферополі і Севастополі пройшли мітинги, організовані «Республиканским движением Крыма» та його партією — Республіканською партією Криму, і, відповідно, Всекримським рухом виборців за Республіку Крим. У Сімферополі мітингуючих було приблизно 300 чоловік, у Севастополі — близько 600. Голова РДК і РПК Ю. Мешков сказав, що всі біди кримчан — від України, запропонував розпустити «незаконну ВР Криму» і провести референдум про незалежність Криму. Виступаючі на мітингу у Сімферополі вимагали повернення України у рубльову зону і негайного підписання Статуту СНД. Звучали заклики до створення комітетів самооборони на підприємствах, щоб протистояти «українському націоналізмові у Криму». Депутат Сімферопольської міськради Володимир Карманов сказав, що «лише комуністична партія здатна вивести народ з бідності». Учасники мітингу у Севастополі звернулися до ВР РФ з проханням взяти місто під юрисдикцію Росії. Прийнято резолюцію з закликом до органів державної влади заборонити проведення Конгресу українців, запланованого на 28 березня.

ОБСТРІЛЯЛИ ДІМ ДИРЕКТОРА

У ніч з 12 на 13 лютого до будинку директора винрадгоспу-заводу «Коктебель» Михайла Яненка, який мешкає у селі Щебетовка Судацького району, під'їхали невідомі на автомобілі і обстріляли дім. Нанесені незначні пошкодження. Зокрема, постраждали меблі, побито посуд на кухні. Жертв немає. Причини нападу невідомі. Порушено кримінальну справу.

«СЛАВА НАЦІЇ, СМЕРТЬ ВОРОГАМ!»

Таким вітанням розпочинався і завершувався кожен виступ на крайовій конференції Української національної асамблеї, яка відбулася 13 лютого у Львові. Її делегати говорили про те, що нації необхідно підставити плече, бо її розчленовують свої та чужі, а в повітрі пахне «паленим». Крайовий командир УНСО О. Вітович наголосив, що його парамілітарне формування є прямим спадкоємцем УПА, а його акції свідчать про те, що «тіло нації здорове». Нині крайова команда УНСО налічує 250—300 активних стрільців, близько 300 — у запасі.

СУД НАД КОНТРАБАНДИСТАМИ

Вчора (15.02) в Ужгороді розпочався судовий процес над групою контрабандистів, притягнутих до відповідальності управлінням СБУ по Закарпатській області.

На лаві підсудних — працівник комерційної фірми «Інпат» при Інституті Патона в Києві Костянтин Новицький, колишній співробітник Київського управління СБУ Сергій Походін, начальник управління капітального будівництва та експлуатації митних споруд Державного митного комітету генерал-лейтенант Олексій Фадєєв, інспектори митниць — Київської — Віктор Кравцов, Чопської — Олег Дешко та Ужгородської — Юрій Малчак.

Вони звинувачуються в незаконному вивезенні з України в Німеччину великої партії шампанського, зловживанні службовим становищем, хабарництві та скоєнні ряду інших злочинів.

ДО ЗЛАГОДИ

Представник Президента в Одеській області В. Ільїн провів прес-конференцію, на якій оцінив ситуацію в регіоні. Відому заяву Одеської облради (див. «ГУ» від 4 лютого) В. Ільїн назвав дестабілізуючою. Протистояти відродженню суспільного ладу, що скомпрометував себе, може, на думку Ільїна, тільки міцна президентська влада. Вийти з господарської кризи можна лише шляхом консолідації усіх верств населення, федеративний же переустрій неминуче призведе до розколу.

В. Ільїн також вважає, що і Радам, і держадміністраціям слід узятися за розв'язання економічних проблем. У промисловості області з'явилися ознаки стабілізації, треба закріпити їх.

Сергій ТЕРЬОХІН:

2. «УРЯД — ЦЕ НЕ КОМАНДА ДЛЯ ПЕРЕТЯГУВАННЯ КАНАТА»

ЦЕЙ ВИСЛІВ ЗАСТУПНИКА МІНІСТРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ, ЯКЩО ПРИГАДУЄТЕ, ТАК І НЕ ПРОЛУНАВ У ПЕРШІЙ ЧАСТИНІ ІНТЕРВ'Ю, ЯКУ БУЛО ОПУБЛІКОВАНО В ПОПЕРЕДНЬОМУ НОМЕРІ ГАЗЕТИ. ВІН ЩЕ ПОПЕРЕДУ.

— Отже, Сергію Анатолійовичу, ми з'ясували, яку глибоку економічну кризу переживає Україна, і що неабиякі надії щодо її подолання ви пов'язуєте з Планом дій уряду на 1993 рік. У ньому, зокрема, прочитується ставка на керівників виробництва, теперішніх директорів. Проте, міркую, не всіх це порадує.

— Я тієї ж думки. Адже директорський досвід формувався за умов економіки, яка була поставлена з ніг на голову. Жорсткий централізм управління, протекціонізм згори донизу, безкарне перекручування статистичної звітності задля партійних рапортівок, незрушний монополізм і державне утриманство закріпили у багатьох менталітет розпорядників державної власності, незважаючи на те, що власником усіх основних фондів була держава. Уряд поставив завдання змінити психологію директора: зробити його менеджером, простіше кажучи, керуючим державною власністю. І чим ефективніше він буде встигати, тим більше одержуватиме платні. Проте відтепер директор працюватиме на контрактних засадах з вищестоящим галузевим органом. Припускаю, що не всім директорам це до вподоби, але іншого шляху до ринку для них не бачу.

— Мені здається, не менш важливо, щоб це усвідомили і народні депутати...

— Непогано б. Менш як за півроку в цьому кабінеті побувало мало не третина депутатського корпусу. 90 відсотків з них благали пом'якшити податок щодо бартеру для якогось підприємства. Інші — податок на добавлену вартість або ж скасувати акциз і таке інше. Хоч як прикро, але все це мені нагадує перетягування каната. Зменшуючи прямі і запроваджуючи непрямі податки (які не впливають на зростання виробництва), ми тягнемо в один бік, а, «пробиваючи» у наших стінах винятки з правил, депутати тягнуть в інший.

— Хтось із директорів порівнював нинішню програму приватизації з насильницькою колективізацією...

— Мабуть, той, хто плутає корпоратизацію з приватизацією. Корпоратизація — це подрібнення капіталу за умов державної власності на засоби виробництва. Зараз у нього державне підприємство. Але й після акціонування воно залишиться державним. Проте ті, хто на ньому працює, одержуватимуть дивіденди залежно від кількості придбаних акцій. Викупити ж підприємство можна тільки на конкурсній основі або через аукціон. Тільки тоді факт зміни форми власності стане чинним. До того ж, директорові гріх скаржитися на долю, бо програма приватизації дозволяє директорату одержати до 10 відсотків акцій.

— Сергію Анатолійовичу, чого вам бракує, щоб працювати краще?

— Гречне запитання. Взаєморозуміння. Останнім часом до мене на стіл потрапляють документи з фішками Віктора Пинзеника: опрацювати і погодити з третім — десятим. Менше погоджувати б...

Сергій ВЛАД.

(Закінчення. Початок — «ГУ» від 11 лютого).

Прогноз

ДОЖИВЕМО ДО НОВИХ ВІНИКІВ?

З таким питанням я звернувся до першого заступника Держкомітету харчової і переробної промисловості Григорія Загородного. Причому цікавили мене держресурси, життєво необхідні кожному.

ЦУКОР. Так, солодкого життя це відомство не обіцяє ось вже два-три роки підряд. З 3-х мільйонів 100 тисяч тонн цукру, який мала Україна, 1 млн. 35 тисяч тонн треба відвантажити Росії, якщо ми розраховуємо на нафтопродукти. 400 тисяч тонн піде у кредит республікам, які п'ють уприкуску. Розрахунок — на цукор, який залишився у колгоспах, і той, що залишається у нашому розпорядженні від переробки давальницької сировини. Проте Григорій Загородній з жахом дивиться у найближчу перспективу, передбачаючи 30-відсоткове мито на давальницьку сировину. «Яка ж закордонна фірма дасть сировину на переробку, знаючи про те, що за свою частину з нього дертимуть на кордоні три шкури в доларах?» — ставить риторичне запитання Григорій Загородній.

ОЛІЯ. Валовий збір соняшника, за оцінками Держкомітету, склав минулого року 2 млн. 100 тисяч тонн, а те, що засіки одержали 1 млн. 300 тисяч, це результат нечесної гри з колгоспниками на закупівельних цінах, використанні техніки тощо. Близько 800 тисяч тонн соняшника залягло на сході України, та й державна потреба в олії нині не викликає неспокою. Запевняють, що не тільки самі доживемо до нових віників, але й допоможемо дожити іншим — Росії зокрема.

СІЛЬ. Ми її виробляємо 8 мільйонів тонн на рік. У Росію йде добра половина. Але якщо говорити про фізіологічні потреби людини з розрахунку 3 кг солі на рік, то кожному жителеві України можна відпускати по три й більше норми. Однак попередня плата, яку ввели у взаєморозрахунках між учасниками договірних відносин 18 січня, зупинила роботу шахт об'єднання «Артемвугілля». Через необов'язковість партнерів їм просто не було чим розраховуватися з залізницею за подачу рухомого складу (це 15 мільйонів карбованців на добу) й електроенергію (5 мільйонів). Держкомітет харчової й переробної промисловості взяв у Агробанку кредит під 75 відсотків річних, й робітники відновили роботу.

СПИРТ. Неврожай буряку минулого року й відсутність патоки змусили основну ставку зробити на зерно, якого держава не дає жодного грама. Розрахунок — на давальницьку сировину. Минулого року Казахстан поставив в Україну 40 тисяч тонн зерна, від переробки якого дві республіки мали одержати спирт у рівних частках. 185 тисяч декалітрів не повернули й досі. Зі спиртом — не вельми. Україна потребує давальницького зерна, бо спирт це не тільки лікеро-горілчана промисловість, але ще й фармацевтика. Навіть непитущому ясно, що Україні потрібен мільйон декалітрів спирту. «Але хто нам дасть сировину, якщо мито змусить платити того, хто дає в борг?» — не заспокоюється Григорій Загородній...

Сергій ВУСАТИЙ.
Фото Василя МЕЛЬНИКА.

ПРЕДСТАВНИКА — ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ?

Реалії

Масовий мітинг відбувся на площі імені Леніна у Черкасах. Його організували місцеві осередки Руху, УРП, Демпартії за участю трудових колективів міста. Висловивши підтримку Президентові України Леоніду Кравчуку і Прем'єр-міністру Леоніду Кучмі, мітинг зажадав відставки представника Президента К. Ястреба. Учасників не задовольняв застарілий стиль керівництва держадміністрації, який, на їх погляд, став причиною занепаду економіки області. У резолюції, прийнятій на мітингу, висловлюється вимога обнародувати список ліцензій та їх «авторів», які дозволяли вивозити за межі області сільськогосподарську продукцію.

Мітинг «соціальної справедливості» пройшов також у шахтарському місті Ватутіно.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Коротко

ЗДОРОВ'Я — ГРОШІ

З 4 тисяч працюючих на Сумському орендному заводі «Насосенергомаш» приблизно половина не палить, і впродовж минулого року жодного разу не була на лікарняному. Тим, хто навіть у ці скрутні часи тримає себе у формі, видано солідне прибавлення до 13 зарплати — всього понад 5 мільйонів карбованців. Цю новацію запроваджено з ініціативи самого колективу і включено окремим пунктом до трудового договору.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

РУЧКА З ЛЕГКОЇ РУКИ

Виявляється, винахідництвом можуть займатися не лише фізики, а й лірики. Так, як група вчених Луганського педагогічного інституту на чолі з членом-кореспондентом Академії педагогічних наук України Галиною Шевченко, одразу три види кулькових ручок розробили науковці, і всі вони визнані винаходом. Чому на цьому було акцентовано увагу? Тому, що школярі-шестилітки, коли пишуть, натискають на ручку не так сильно, як студенти у розквіті молодих сил. Отже, писати шестиліткам стане легше.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганськ.

ЗВ'ЯЗКИ РВУТЬСЯ, ЯК ПАПІР

Донедавна невелика Дніпропетровська паперова фабрика, на яку я завітав на запрошення голови профкому Галини Чернової, виготовляла книжково-журнальний папір. Щойно зупинилася остання з двох існуючих тут технологічних ліній — через відсутність целюлози, яка надходила з Росії. Залишилися без роботи кількасот спеціалістів та робітників. І це при тому, що фабрика нещодавно завершила будівництво нового цеху, придбала нове устаткування...

Чи треба пояснювати, наскільки гострий нині дефіцит паперу?! Як не прикро, сьогодні вимушені зупинки виробництва вже стали типовими там, де воно залежить від спільних зусиль двох сусідів-держав.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

НЕ ТІЛЬКИ ВАРЕНА КОВБАСА

Двадцять видів найменувань препаратів, необхідних для фармакології, ветеринарії, виготовляють нині на Вінницькому м'ясокомбінаті.

Це — кровозамінники, сорбенти, препарати для лікування опіків, загоювання ран. За порівняно короткий час збудовано спеціальний цех, встановлено механізми, залучено відповідні кадри.

Іван ВАЛЬКО.
Вінниця.

Екологія

ДИРЕКТОРА ПОКИ ЩО НЕ ЧІПАТИ

Після того, як торік в листопаді Держатомнагляд України визнав діяльність адміністрації Південно-Української АЕС щодо забезпечення експлуатаційної безпеки незадовільною, він звернувся до Кабінету міністрів з проханням розглянути відповідальність В. Фукса посаді генерального директора АЕС.

Невдовзі віце-прем'єр з питань паливно-енергетичного комплексу Ю. Іоффе, вважаючи нехтування безпекою злочинним, доручив щойно створеному Держкоматому вивчити цю ситуацію і надати пропозиції щодо керівництва АЕС.

Була створена комісія, до якої ввійшли представники Академії наук України, концерну «Держатоменергопром» та російські атомники. За підсумками роботи цієї комісії Держкоматом, на який нині перетворюється концерн «Держатоменергопром», запропонував остаточне рішення приймати після перевірки АЕС разом з Держатомнаглядом у другому кварталі цього року. Під час цієї перевірки звертатимуть увагу передовсім на зміни в організації управління атомною станцією. Тож гендиректора запропоновано поки що залишити на посаді.

Днями в уряді погодилися з цими пропозиціями.

Олексій БРЕУС.

ЗНАЙ, ДУНАЙ,

КУДИ ПЛИВУТЬ НАФТОПРОДУКТИ

Схоже, що тепер зробити це вже буде легше. Бо відтоді, як зовнішньополітичне відомство нашої держави виступило із заявою, в якій спростувало повідомлення ряду засобів масової інформації про те, що Україна нібито порушила санкції ООН проти Союзної Республіки Югославії (див. «Голос України» за 2 лютого), з'ясувався ряд нових обставин, вжито ряд нових заходів.

В Одесі відбулися українсько-румунські консультації з питань виконання санкцій ООН проти Югославії. Домовлено про тісніше співробітництво сторін в справі контролю за здійсненням санкцій проти СРЮ в українських та румунських портах на Дунаї, внесено у зв'язку з цим ряд конкретних пропозицій, що роблять контроль більш жорстким. Зокрема, відтепер югославські судна, на яких будуть товари, що підпадають під ембарго, не будуть пропускатися по Дунаю, навіть якщо вони везтимуть їх до третіх країн. Для зупинки суден прикордонники й митники застосовуватимуть усі наявні у них засоби.

На прес-конференції, що відбулася після зустрічі, керівник української делегації — начальник управління міжнародних організацій МЗС України Борис Гудима розцінив повідомлення про те, що Україна нібито порушувала ембарго на поставки нафти до СРЮ, як спробу підірвати престиж нашої держави на міжнародній арені. Б. Гудима також повідомив: до контролю за додержанням резолюцій Ради Безпеки на Дунаї незабаром візьмуться, крім нашої та румунської сторони, представники ООН, штаб-квартиру яких передбачено розмістити в Ізмаїлі. Дещо пізніше кореспонденті «ГУ» стало відомо, що комісар оонівської місії буде і в Ренійському порту. Він перевірятиме правильність адресування вантажів, слідкуватиме, аби при цьому не допускалося якихось махінацій, що вели б до порушення санкцій. Для комісара місії, повідомив начальник порту Валерій Вертинський, вже готуються офіс, житло, засоби зв'язку.

Власне, група експертів міжнародного співтовариства на Дунаї вже працює. Її керівник Ханс Тернер (Швеція) після відвідин портів Ізмаїл та Рені, після ретельного ознайомлення з документами та бесід з портовиками підтвердив, що Україна не може відповідати за прорив вгору по Дунаю 36 югославських барж з нафтою. Бо жодна з них в українських портах не завантажувалася, нафтопродукти прийнято з морських суден без участі берегових служб, тобто перевантажено з танкерів до ємкостей річкових барж на плаву. Танкери ж, що доставили нафту, належать Туреччині, Мальті, Болгарії, Греції, Італії.

Наостанок отака деталь конфлікту: в результаті ембарго, виявляється, терплять не тільки Сербія та Чорногорія, а й ні в чому не винні країни. Так, під час зустрічі в Одесі директор управління міжнародних організацій МЗС Румунії Іона Войку повідомив, що прямі й побічні втрати його держави вже досягли 7—9 мільярдів доларів, оскільки обмежено доставку товарів в Югославію та з Югославії, втрачається значна частка транзитних митних зборів. Отож Румунія має намір порушувати питання про відшкодування збитків. Українська ж сторона таких втрат в цілому, за словами Бориса Гудими, не підраховувала. Відомі лише збитки Українського Дунайського пароплавства — близько одного мільйона доларів. У цілому по нашій державі вони, безперечно, набагато більші. Отож, мабуть, є сенс їх теж підрахувати. Аби звернутися до Комітету ООН по санкціях хоча б за частковим відшкодуванням отих збитків.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Подробиці

У партійних організаціях республіки

ПРЕЗИДЕНТОВІ ПІДСТАВИЛИ ПЛЕЧЕ

Коли ображають всенародно обраного Президента, який проводить всенародно підтриманий курс держави, то ображають і кожного громадянина цієї держави. Саме така думка лежала в підгрунті дій членів осередків Руху та товариства «Просвіта» Київського технологічного інституту харчової промисловості, які 1 лютого провели збори і створили громадський комітет на підтримку державотворчої діяльності Л. Кравчука, до якого увійшли одинадцять чоловік: професори, доценти, інженери, студент, член Спілки журналістів України.

Як повідомив співголова згаданого комітету доцент В. Балановський, всі учасники зборів переконані, що через дискредитацію діяльності Президента України в засобах масової інформації, на мітингах, партійних форумах тощо проводиться цілеспрямована дискредитація й самої ідеї української державності, а заспівувачем антипрезидентської кампанії виступає частина компартійної номенклатури. І, відверто кажучи, з цим важко не погодитися, особливо з огляду, наприклад, на опубліковану в «ГУ» (4 лютого цього року) заяву Одеської облради. Адже у виступах окремих політичних діячів України йдеться не про плюралізм думок, такий потрібний для справжньої демократичної держави, а про, по суті, антидержавні виступи. Бо, ставлячись з належною повагою до будь-яких політичних поглядів, ніяк інакше не можна сприймати, наприклад, заклики до відновлення СРСР, входження до нього України, втрати нею своєї державної незалежності. Від таких настроїв будь-яка нова держава, яка досягла незалежності з напівколонії, змушена захищатися, а світовий досвід свідчить, що всі держави й захищалися. Чи можна уявити собі, наприклад, реакцію американського суспільства, якби в США з'явилася партія, що закликає до повернення Штатів під скіпетр англійської королеви? Я особисто не можу, бо переконаний: критикувати державну владу, навіть закликати до конституційного її переобрання можна, можливо, навіть треба, але ж у межах своєї держави, а не з метою зовсім позбутися власної державності. Ще огидніший присмак, як на мене, мають подібні заклики на фоні відвертих спекуляцій на наших тимчасових економічних труднощах. У плюралізму, виявляється, теж є межа. Вона там, де закінчується людська гідність, честь і совість. Про все ж інше можна дискутувати...

Володимир СКАЧКО.

Анонс

«Вінчання зі смертю»

можна було побачити в «Кінопанорамі» 15 лютого о 17 годині. Там тривають благодійні «100 днів — 100 кращих фільмів України». Дія стрічки розгортається у 20—30 роки, коли розгулялися репресії. Фільм поставив режисер Микола Мащенко за сценарієм, написаним ним у співавторстві з Іваном Драчем, Михайлом Черничуком. Після прем'єри — творча зустріч з виконавцями головних ролей Наталією Поліщук, Георгієм Дроздом та Костянтином Шафоренком.

Людмила ГРАЧ.

Київ.

БАЗАРНИЙ ДЕНЬ

Маємо дані за минулу неділю з базарів Києва, Запоріжжя, Рівного, Чернівців та Полтави. За сметаною краще було їхати до Чернівців — 450 крб за кілограм, тоді як у Києві — до тисячі, у Запоріжжі — близько того. На Буковині ж найдешевше сало — 700 (у столиці — 1000), але у Запоріжжі, що приємно — 760 у середньому. А от у Рівному — як у столиці. Зате там картопля найдешевша — 50 за кіло, майже така сама — у Полтаві, у Києві — вдвоє дорожча. У Рівному ж прекрасні кури — по 650 можна знайти, у Запоріжжі доводиться давати півтори тисячі за кілограм курятини. Щодо масла вершкового — тут рекорд належить, поза сумнівом, Полтаві — 3500 за кілограм. Навіть у Києві — до 1800, у Запоріжжі — 1500.

Якщо за своєрідну «валюту» прийняти свинину, то її курс у різних регіонах приблизно на одному рівні — не дешевше тисячі і не дорожче 1400 за кілограм.

Найдорожчі минулого тижня яйця продавались у Рівному — до 350 купонів за десяток, найдешевші — у Полтаві — 250.

ЗА ПОВІДОМЛЕННЯМИ НАШИХ ВЛАСНИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ.

Ситуація

РОЗЗБРОЇЛИ ФЕРМЕРА

На штурм керівних кабінетів пішов фермер з Козилівки Корюківського району Анатолій Ісаєнко. Він перевиконав держзамовлення — здав державі 15 тонн льнотрестини, 15 тонн гречки, понад 100 тонн картоплі, 200 кілограмів меду, 400 кілограмів м'яса, взамін не отримав ні пального, ні техніки, яку замовив ще влітку. 20 комбайнів «Енисей», виділені для району, проїхали повз подвір'я фермера, незважаючи на той факт, що один з колгоспів відмовився від комбайна. Фермера обеззброїли твердою обіцянкою продати комбайна за новими цінами, які, самі розумієте...

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Пригода

МАЙЖЕ ЗА ЧЕХОВИМ

Нещодавно двоє мешканців міста Вашківці Вижницького району влаштували нічну вилазку на зайців. Трактором гасали по полях і вбивали з дубельтівок засліплених фарами куцохвостих.

Наприкінці полювання їм потрапив на очі ще один зайчисько. Браконьєри палили по ньому з усіх стволів, та той уміло вивертався від пострілів. У вибалку шріт таки дістав утікача.

Добивати пораненого зайця кинувся Микола Мігован. Та коли приклад опустився на жертву, заряджена рушниця самовільно вистрілила. Від смертельної рани браконьєр загинув.

Може, хоч цей трагічний випадок стане засторогою для любителів нічного полювання, яких останнім часом на Буковині розвелося більше, ніж зайців!

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

ПОГОДА

16 лютого в Україні без істотних опадів, 17-го, починаючи з західних областей, пройде невеликий сніг. Температура сьогодні вдень у західних і південних областях 3—8, на решті території до 10, завтра вночі 4—9, на сході до 12—16, у західних областях 1—6, удень 0—5 градусів морозу.

По Київській області сьогодні вдень без опадів, вітер східний, 3—5 метрів на секунду. Температура 5—10 градусів морозу.

ЩО ДЛЯ НАС АЛЬФА І ОМЕГА,

або Чи ввійде наша енергетика в ринок?

До уваги уряду

Чимало останніх подій і в парламенті, і в Кабінеті міністрів викликає пильну увагу і спеціалістів усіх галузей нашого господарства, і звичайних громадян. Якщо уважно спостерігати за їх перебігом, то, здається, в державних мужів з'явилася нова мода: бити себе в груди, відверто розповідати про масштаби кризи і посипати волосся попелом з приводу того, що попередній уряд приховував правду. І, судячи з усього, новація не без успіху приживається, якщо навіть нашого прем'єра за це діло деякі видання оголосили людиною року.

АЛЕ, ЗДАЄТЬСЯ, прем'єр усе ж помилився, охарактеризувавши нинішню ситуацію як кризову. Радикальні економісти відвертіші: крах. Бо криза, якою б жорстокою не була, а все ж чітко окреслює масштаби проблем. Ми ж, судячи з усього, їх не до кінця усвідомлюємо і прораховуємо. На всіх рівнях.

Проте, якщо повернутися до останніх подій у парламенті і Кабінеті міністрів, то з-поміж багатьох інших я б виділила, на мій погляд, одну з найголовніших — галас навколо енергетичної галузі, яку, скажемо так, гостро критикують. Що, до речі, змусило міністра енергетики Віталія Склярова піти у відставку.

А між тим, як свідчить безпристрасна статистика, саме цю галузь криза обминула. Тільки на експорті електроенергії Україна протягом лише минулого року заробила майже сто мільйонів доларів. Та що статистика! Уявіть, що ви клацнули вимикачем, наприклад, у власній квартирі, а лампочка не засвітилася. Ми так звикли до цього, що навіть не замислюємося, що було б, якби це господарство залихоманило.

До речі, цікаво, що голова Антимонопольного комітету України Олександр Завада характеризує роботу електроенергетичної галузі як зразок для наслідування.

Що ж спричинило і такий перебіг подій, і такі неоднозначні оцінки роботи цієї надзвичайно важливої, базової галузі промисловості? Спробуємо, в міру можливого, розібратися, що нині являє собою енергетика України.

Почнемо з того, що це — потужний науково-промисловий комплекс, куди входять 729 підприємств, 114 з яких виробляють і передають електроенергію. А ще — проектні інститути, будівельні, монтажні, ремонтні організації. Загалом, у галузі працює майже півмільйона чоловік, без урахування атомної енергетики, яка після Чорнобильської катастрофи вилучена зі складу міністерства. Щороку галузь виробляє триста мільярдів кіловат-годин електроенергії, з них тридцять мільярдів — на експорт.

Тобто, електроенергія — один з небагатьох продуктів, яких ми виробляємо більше, ніж споживаємо. Це дає змогу Україні вести рівноправний економічний діалог з іншими країнами. Крім того, це не нафта, не вугілля, а кінцевий продукт високоорганізованої праці. Продавати електроенергію в 3—4 рази вигідніше, ніж, скажімо, нафту. Щоправда, робити це нині надзвичайно складно. І, зрозуміло, змінилася кон'юнктура ринку в країнах Східної Європи, які були основними споживачами нашої електроенергії. Нині ж у них споживання впало на чверть. І цей спад триває.

Важливим, якщо не найголовнішим, є й те, що раніше ми раз на рік підписували міжурядові угоди на постачання електроенергії країнам, які входили до колишньої Ради Економічної Взаємодопомоги, тепер же її купують у нас тільки приватні фірми. А це надзвичайно привередливі покупці, які підписують угоди на невеликі строки. Причому твердою валютою платить лише Угорщина. Отож, у кінцевому підсумку, розрахунок здійснюється на бартерних умовах, тобто відбувається натуральний товарообмін. Але, як проінформували мене в Міністерстві енергетики, 98 відсотків бартеру реалізується на технологічні потреби, що дало змогу цього року обійтися без централізованих структур постачання.

Проте продавати електроенергію хоч і надзвичайно вигідно, дедалі важче: зарубіжні покупці не бажають мати справу з державними структурами. Саме тому й було створено асоціацію. «Інтеренерго», якій підприємства-виробники делегували право торгувати своїм товаром, щоб хоч фіговим листочком прикрити нашу безмасштабну державну монополію, дізнавшись про яку, зарубіжні партнери не ризикують з нею зв'язуватись. За що, судячи з усього, дехто й поплатився. А в деяких газетах навіть з'явилося повідомлення про те, що фірма «Інтеренерго» — мафіозна структура.

Аргументи ж, якими оперують обвинувачі, простотаки вражаючі: «Інтеренерго», створивши СП, закупила кілька автомобілів іномарок та ще вбиральні в міністерстві переобладнала, зробила їх для людей — мала такий гріх. І, справді, закупила для обслуговування зарубіжних гостей за їхні ж гроші, бо в серйозного продавця імідж має бути відповідний.

Проте чомусь ніхто не помітив такої «дещиці», як закупка імпортних технологічних автомобілів для роботи на лініях, що на 5—6 років усунуло проблему — і з цією необхідною технікою, і з пальним, що нині виросло в проблему вселенську. З іншого боку, цікаво, що фактів, які свідчили б про порушення чинного законодавства, ніхто не назвав.

І все ж, галузь працює, клопотів особливих не завдає. То що ж, крім голослівних звинувачень, тут нема проблем? Далеко не так. Бо поки що все тримається завдяки звитяжній праці енергетиків (хай живе радянський ентузіазм).

А СИТУАЦІЯ така (міцніше тримайтеся за стілець): якщо порівнювати українську енергетику із західною, то ми відстаємо від неї років на 30... І причина лежить на поверхні. Свого часу ми орієнтувалися на атомну енергетику, не дбали про розвиток теплових електростанцій. Тому їх обладнання застаріле — останні блоки стали до ладу 20 років тому. Не кажучи вже про розвиток технологій, виробництво теплотехнічного устаткування, створення паливно-сировинної бази. Ситуація сьогодні така: не розвивається атомна енергетика (і не тільки, до речі, через відому всім причину) і теплова — через нашу неготовність до цього.

Проте, незважаючи на таку ситуацію, електроенергетична галузь працює стабільно. Спеціалісти запевняють, що коли тут навіть нічого не змінювати, то якийсь час можна буде існувати за рахунок напрацьованого. І непогано, бо, як це не дивно, енергетики зберегли свій науковий і технічний потенціал. Більше того, якщо розгорнути резервне обладнання, то вже протягом трьох днів можна на чверть збільшити випуск електроенергії. Але всім, хто хоч трохи знається на цій справі, зрозуміло: простувати подібним шляхом — сходити щаблями, що ведуть донизу. Бо подібний відкидає українську енергетику ще на кілька десятиліть.

Який же вихід? Спеціалісти Міністерства енергетики вбачають його в демонополізації галузі. До речі, зарубіжна енергетика, навіть атомна, крім французької,— приватна. Як правило, вона належить акціонерним товариствам із залученою часткою державного капіталу. Тут існує інша мотивація для продуктивної праці, люди зацікавлені в її результатах і, найголовніше, це — єдиний засіб залучити західний інвестиційний капітал. Адже жоден західний банк чи інвестор не бажає вкладати свої кошти в державні підприємства.

Та навіщо далеко ходити — Росія вже перейшла на акціонування в цій галузі. А що ж у нас? І ми, здається, не в тім'я биті. Міністерство енергетики одним з перших у базових галузях промисловості, залучивши зарубіжних спеціалістів, запропонувало до розгляду проект організації переходу на ринкові відносини і приватизацію української електроенергетики. Він містить, зокрема, і секторний аналіз. Розробила його англійська фірма «Патнем, Хайз енд Бартлетт», яка свого часу підготувала аналогічний проект за дорученням уряду Маргарет Тетчер. Як відомо, це сприяло залученню в цю галузь англійської економіки міжнародних інвесторів, завдяки, чому вона стала однією з найбільш розвинутих та прибуткових. На український проект витрачено понад півтора мільйона доларів.

Звичайно, Україна не Англія. Але якщо проект схвалили спеціалісти, експерти оцінили, більше того, Всесвітній Банк, проаналізувавши проект, вважає, що в Україні створюються умови для ринкових перетворень та залучення інвестицій, то навіщо тримати його на полиці та ще й за такі гроші? Тільки тому, що першими вирішено приватизувати перукарні чи магазини? Тому, що в інших галузях ще не стабілізовано ситуацію? Але ж електроенергетика працює стабільно. То навіщо ж штучно стримувати процес?

Мені доводилося чути різноманітні аргументи «за» і «проти» реалізації цього проекту ринкової реформи в електроенергетиці — від звинувачень у розтринькуванні державних грошей — до обивательського: «Що буде, коли приватник скупить електроенергію?»

Давайте спробуємо розібратися. Розвивати електроенергетику без приватизації навряд чи вдасться, бо єдиний шлях до цього — через централізацію. Але ж сьогодні зрозуміло, що жодних централізованих вкладень у цю справу не буде — де їх узяти? Позбавлене господарських функцій, міністерство в цьому вже не помічник. А кошти потрібні. Отже, треба самим заробляти гроші, брати й покривати кредити. А для цього слід створити мережу потужних акціонерних компаній, які конкурували б на вільному ринку енергії.

Так, це незвично: ринок енергії — товару нескладованого. Але ж і життя не можна міряти застарілими мірками. І не так уже й складно зрозуміти умовність цього ринку — незалежні виготовлювачі електроенергії щогодини подають до комп'ютерної системи дані про її наявність і кількість. А покупець вибирає собі дешевшу. Причому підприємство, яке продає її за нижчими цінами, одержує право реалізувати більше свого товару.

— Безумовно,— розповідав мені буквально перед виходом у відставку колишній міністр енергетики Віталій Скляров,— у разі приватизації галузі доведеться повністю змінювати її структуру — вона повинна працювати інакше, особливо ж з погляду структури управління. Це повинні бути незалежні акціонерні компанії, не прив'язані до території і — жодної монополії. Теж незвично, проте нікого не дивує, приміром, що Японія має свої електростанції в США. Головне, що всю продавану електроенергію, буде зафіксовано на ринку.

Головний же наслідок такого ринку — те, що виробники будуть зацікавлені продавати електроенергію якомога дешевше. От у чому весь смисл конкуренції. Та й інтерес головний — знижувати собівартість, а не підвищувати її. Нині ж що підвищуй, що знижуй — однаково,— з гіркотою розповідав Віталій Федорович.

Нині галузь очолив новий міністр, але не новачок у цій справі. Проте проблеми залишилися все ті ж. От чому слід ще раз уважно придивитися до проекту, цієї своєрідної програми перетворень в галузі електроенергетики, бо, судячи з подій, які розгорнулися навколо Міненерго, існує загроза, що півтора мільйона доларів, витрачених на її розробку, можуть за одну мить стати назавжди втраченими.

Безумовно, слід з'ясувати, куди пішла валюта від експорту електроенергії, що її заробила Україна. Зробити це не так вже й складно. Але навіщо плутати грішне з праведним — помилки й важливу справу ринкової реформи в Україні?

Зокрема, щонайменше подив викликає, наприклад, таке звинувачення: проект реформи в енергетиці можна було б розробити безплатно з допомогою Фонду Європейського Співтовариства. Але ж офіційні документи свідчать про інше. Президент України Леонід Кравчук 28 січня минулого року звернувся з листом до Президента ЄС Жака Делора, в якому висловив прохання профінансувати і цей проект, і аналогічні — для вугільної промисловості та конверсії оборонної промисловості. Проте відповідь на це послання не надійшла.

Колишній міністр енергетики Віталій Скляров ухвалив колегіальне рішення: розпочати розробку проекту, за що й поплатився. Проте, хоч би як там не було, а галузь уже сьогодні здатна здійснювати структурні перетворення на ринкових засадах та корпоратизацію державної власності на основі створення акціонерних товариств, а витрачені кошти можуть обернутися багатомільйонними інвестиціями.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Київ.

Коротко

ТРЕТІ ТОРГИ

Нещодавно у місті Пулави Люблінського воєводства (Польща) відбулася міжнародна виставка-ярмарок «Надвіслянські торги». Особливість виставки в тому, що проводилася вона за активного сприяння місцевих Рад. А починалося все так...

У травні 1992 року на прохання президента Пулав Асоціація демократичних Рад України влаштувала ряд зустрічей на рівні місцевих Рад міст Львова, Києва, Тернополя. Головним питанням було вироблення ефективних шляхів взаємовигідної співпраці.

Першим кроком стала організація та участь українських міст у міжнародних виставках-ярмарках: в Пулавах (червень) та в Тернополі (листопад) минулого року. На третіх торгах географія учасників значно розширилася. У них взяли участь такі міста, як Миколаїв, Запоріжжя, Дніпропетровськ, Хмельницький, Тернопіль, Київ, Дніпродзержинськ, Первомайськ, Дрогобич, Кам'янець-Подільський. А всього до Польщі прибуло понад 50 українських фірм різного масштабу та профілю: від таких гігантів, як Миколаївський суднобудівний завод, до молодих, але вже знаних у світі структур, як Торговий дім «Україна—Америка», та малих підприємств.

Зустріч завершилася прийняттям конкретних пропозицій: створити представництва в Пулавах та Миколаєві, започаткувати постійно діючі виставки польських товарів у Києві, Тернополі та Миколаєві, продовжувати практику проведення спільних виставок-ярмарок. Особливої ваги плани набувають за умови, коли все це спільно планують представники місцевої влади та бізнесмени.

Учасники міжнародної виставки-ярмарку «Надвіслянські торги» повезли додому нові контракти, угоди та плани на співпрацю і майбутні виставки-ярмарки — у Тернополі (травень 1993), потім у Миколаєві, Києві, Пулавах.

Наталя ШИМАНСЬКА,
виконавчий директор Асоціації демократичних Рад України.

Фермер

ПОЛІЧИЛИ КУРЧАТ...

Це, звичайно, роблять восени, але, якщо не встигли, то й узимку не пізно. Оглянутися назад, критично оцінити зроблене, спробувати передбачити майбутнє ніколи і нікому не завадить. Ось і фермери Рівненщини зібралися недавно в обласному центрі на конференцію з метою «підбити підсумки».

Найперше, що усіх порадувало, — їх, вільних господарів, на Рівненщині вже більш як дві сотні, і мають вони у володінні від п'яти до п'ятдесяти гектарів, а в середньому по 16 гектарів кожний. Об'єднані у спілку «Фермер», вони стали почуватися значною силою. Та й продукції виробляють чимало.

Скажімо, Тарас Шевчук із села Цурків Здолбунівського району на 147 гектарах тримає 200 голів худоби, третина якої — дійні корови. І по скільки, гадаєте, дають добре нагодовані і доглянуті корівки? А по 8000 кілограмів молока за рік кожна! Відчувається, що працює господар, а не найманець.

Так само, як і «три мушкетери» із села Карпилівки Рівненського району, — Борис Кондратюк, Петро Опанасюк і Василь Пашковський: по 50 центнерів зернових з гектара зібрали ці фермери.

Перелік таких здобутків можна продовжувати — фермерство починає себе проявляти. Інша річ, що підмога йому надто слабенька. Не люблять «куркулів» у Гощанському та Корецькому районах. Голова спілки «Фермер» пан Микола Вельгус з гіркотою повідав, що у цих та деяких інших районах неохоче відводять землю для облаштування фермерських господарств, не допомагають фермерам.

Та все ж конференція завершилася на оптимістичній ноті. Фермери готові зустріти весну, як і личить добрим господарям незалежної України. Цього дня подали заяви про вступ до спілки ще 20 господарів, а 24 — заяви про вступ до лав українського козацтва, у Волинську Січ.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівненська область.

НЕ ТАКА СТРАШНА ПРИВАТИЗАЦІЯ...

Коментар спеціаліста

26 грудня 1992 року Кабінет міністрів України видав Декрет про приватизацію земельних ділянок. За словами Прем'єр-міністра України Леоніда Кучми, цим декретом уряд розпочав реальну земельну реформу в державі. Та 27 січня цього року Верховна Рада у прийнятій постанові рекомендувала Кабінету міністрів внести зміни до декрету, вилучивши з нього пункт про право купівлі-продажу земельних ділянок. Прокоментувати ситуацію ми попросили директора Інституту землеустрою при Українській академії аграрних наук академіка Леоніда НОВАКОВСЬКОГО.

— Потреба прийняття такого декрету очевидна. Адже ще постанова Верховної Ради за 13 березня 1992 року передбачала розпочати з 15 травня приватизацію земельних ділянок громадян. Та відсутність і донині державних актів на землю загальмувала цей процес. Тож зазначеним декретом Кабінет міністрів, не чекаючи виготовлення форм держактів, розпочав процес купівлі-продажу земельних ділянок. Якщо з декрету вилучити цей пункт про право купівлі-продажу, то він просто дублюватиме постанову Верховної Ради від 13 березня 1992 року.

Проаналізуймо цю ситуацію з точки зору еволюції наших поглядів на приватну власність взагалі. Коли 18 грудня 1990 року приймали ще першу редакцію Земельного кодексу, питання про запровадження приватної власності на землю постало дуже гостро, але так і не було вирішено Верховною Радою. Та 30 січня 1992 року депутати практично без обговорення прийняли закон, що задекларував в Україні, окрім державної, колективну та приватну власність на землю. Тож коли 13 березня 1992 року приймали нову редакцію Земельного кодексу, питання про приватну власність вже не було дискусійне. Уряд і розробники законопроекту тоді запропонували заборонити на три роки продаж землі, наданої у приватну власність, вважаючи, що цього строку цілком досить, щоб підготуватися до самого процесу купівлі-продажу земельних ділянок. Але депутати з цим не погодилися і визначили строк — шість років, аналогічно і з Законом про селянське (фермерське) господарство.

Сьогодні ж Кабінет міністрів слушно, як на мене, поставив питання, щоб ввести землю як товар у ринкові відносини, дозволивши купівлю-продаж земельних ділянок. Але продажу або купівлі підлягають лише п'ять категорій земельних ділянок: під будівництво та обслуговування житлових будинків, під колективне та особисте садівництво, під дачне, гаражне будівництво та земельні ділянки, зайняті особистими підсобними господарствами. Землі сільськогосподарських підприємств, селянських (фермерських) господарств не можуть продаватися або відчужуватися іншим чином протягом шести років, визначених Земельним кодексом.

Отже, йдеться про житлові будинки, дачі, гаражі, продаж яких давно триває, і під виглядом купівлі-продажу споруд однаково відбувається процес купівлі-продажу землі. Програє у цій ситуації тільки держава. Здійснення ж цих операцій згідно з декретом уряду дає можливість встановити державне мито і реально контролювати цей процес.

У зв'язку з тим, що Верховна Рада рекомендувала Кабінетові міністрів переглянути декрет, постає питання: чи діє цей декрет взагалі? Думаю, варто наголосити, що дія декрету припиниться тільки в тому разі, якщо Верховна Рада накладе на нього вето. Доручення ж жодним чином його не скасовує, а тому з дня опублікування, тобто з 15 січня 1993 року, декрет безумовно діє, в багатьох місцях його реалізують.

Звичайно, в ході його реалізації постає багато запитань. Найголовніше на сьогодні пов'язане з відсутністю державних актів на землю, незважаючи на те, що Верховна Рада ще 13 березня 1992 року затвердила форми державних актів і доручила Кабінетові міністрів забезпечити ними місцеві Ради. Донині не існує в Україні й своїх форм земельно-кадастрової документації, де можна було б робити відповідні записи. Тому головна проблема полягає в тому, як налагодити контроль за наданням землі у приватну власність.

Стосовно розмов про те, що з приватизацією почнеться спекуляція землею, то вважаю: її не буде у тому разі, якщо не з'явиться безліч усіляких обмежень, до яких ми завжди готові, і за умови дієвого контролю за наданням та купівлі-продажу земельних ділянок. Не скуплять нашу землю й іноземці, бо шоста стаття Земельного кодексу забороняє передавати у приватну власність землю громадянам інших держав або ж особам без громадянства. Щодо твердження про те, що процес купівлі-продажу можливий тільки після інвентаризації цих земель, то, на мою думку, у нас не буде таких обвальних процесів — масової купівлі-продажу землі. Тим же, хто вирішить продати свою землю, необхідно мати державного акта, в якому точно визначено межі та розміри земельної ділянки.

Даючи ж соціально-економічну оцінку декрету про приватизацію земельних ділянок, можна стверджувати, що це реальний крок уряду до ринкових відносин. І я вважаю, що депутатський корпус не повинен гальмувати цей процес, який вже давно відбувається незалежно від того, хочемо ми цього чи ні. Легалізація ж дасть можливість, по-перше, контролювати його, а по-друге, мати у бюджеті відповідні кошти, отримані від купівлі-продажу землі.

Підготував Юрій НЕСТЕРЯК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

З пошти

Фільчині грамоти

Нині знову говорять про дотацію селу, навіть цифра промайнула — 900 мільйонів карбованців. Але хто стежить, куди йдуть ці гроші? Хліб у нас узяла держава по 9, а продає нам в сільмазі по 45 карбованців за кілограм. Шкури великої рогатої худоби приймають по 30 карбованців за кілограм і тут таки продають підприємствам по... 600.

Образливо й інше. Торік наш колгосп повністю виконав держзамовлення, але товарів, обіцяних урядом за зустрічною торгівлею, як не було, так і немає. Отож і думаю: доки дотація не буде адресною — конкретному колгоспові чи фермерові, доти можна вважати всі урядові декрети щодо підтримки села фільчиними грамотами.

Олексій СПАСЬКИЙ, голова колгоспу імені Шевченка.
Оріхівський район
Запорізької області.

Льон просить захисту

Колись завод, що виріс на околиці села Ванилів Вижницького району, був доброю підпорою для льонарських господарств передгірської буковинської зони. Адже з його появою вони одержали можливість переробляти тресту на місці, а не мандрувати з нею за сотні кілометрів у протилежний край області. Та не окупивши коштів, затрачених на будівництво, підприємство змушене було перепрофілюватися. Відтепер воно стало цехом Чернівецького м'ясокомбінату.

А як же з льоном? Кепські, якщо не безнадійні, справи. Ця культура почала масово зникати з колгоспних полів, оскільки закупівельні ціни на неї низькі, а натомість затрат вона вимагає значних. Як стверджують фахівці, може статися так, що через рік-другий льон повністю зникне з буковинського терену.

Думаю, що це всеукраїнська проблема. Тому уряд мусить оперативно відреагувати на ситуацію. Інакше льон (а він теж наша валюта) стане реліктом і в інших регіонах.

Василь БАБУХ, власний кореспондент «Голосу України».
Чернівецька область.

Село

Про поточний момент

Що хвилює сьогодні людей у сільській глибинці? Як і завжди: коли завезуть хліб і чи буде ходити, нарешті, автобус; чи виплатять у колгоспі зарплату і чому затримують пенсії...

Про наступне підвищення цін тепер і не питають, в цій політиці село вже розібралося. А от до великої політики воно так і «не доросло», хоча вже безнадійно постаріло.

Хвилюють людей прості, мов саме життя, питання, за якими стоїть все зростаюча тривога: як воно буде далі?..

Фото Валерія ІНЮТІНА.

У ПІЖМУРКИ З ІНСПЕКЦІЄЮ

НЕЩОДАВНО Херсон облетіла тривожна звістка: жорстоко побили податкового інспектора — Олександра Калниболотського з Суворовського району, — колеги потерпілого пояснюють це тим, що той намагався відвернути порушення податкового законодавства й зупинити вивезення валюти з України. Валюту ж збирали досить просто. Чарівна жінка з Риги влаштувала в місцевому готелі щось на зразок пункту для набору молодих людей на роботу у США і Францію. Тільки заповнення анкети обходилося у 10 доларів. Це перша ластівка наших бід.— зітхають податкові інспектори. — Взагалі треба щось робити .

вдалу операцію. Та як бути з податком? Азербайджанці знали, що комерсанти з інших республік колишнього Союзу мають платити 20 відсотків податку від вартості товару. Отож і підставили місцевого жителя, продавши речі через нього. А до власної кишені поклали 443 тисячі карбованців.

Цей факт було легко встановити. А скільки ще таких не досліджено! «Особливо дошкуляють нам індивідуали, — кажуть інспектори Тетяна Гнатковська, Наталія Кондратюк та інші.— На речових ринках вони поводяться зухвало,

У тісних кабінетах установи, де працює мужній інспектор, вирує потік відвідувачів — підприємці, представники фірм, кооператори, банкіри. Вони прагнуть бути ввічливими, та не завжди у них це виходить. Слухати зауваження на свою адресу приємно далеко не всім. Одначе і спростувати щось важко.

Певно, не одержить задоволення від зустрічі з працівниками інспекції херсонець Григорій Рейтель. Він зголосився бути посередником у реалізації товару, який надійшов з Азербайджану. Модні пухові куртки, колготки, блузи, дитячі рукавички, взуття, які здали до центрального універмагу, принесли 2 мільйони «навару». Що ж, бери свої 5 відсотків від доходу і дякуй фортуні за

грубо нас ображають, кличуть на поміч власних охоронців. Що тут вдієш? Не те що ціну товару від його придбання до моменту продажу — навіть ім'я коробейника важко встановити».

Не краще з малими підприємствами, фірмами, що ростуть, як гриби після дощу. Всіх під один гребінець стригти не варто — підприємливі люди мають змінити економіку незалежної держави, збагатити ринок продукцією. Однак на столі начальника держінспекції району лежать папки з матеріалами, від яких пахне криміналом. По деяких платниках уже ведуть розслідування правоохоронці.

— Ось фірма «Костек» — говорить начальник Ніна Колесник, — вона таємно відкрила рахунок у місцевому філі-

алі російського банку «Альянс», одержала значний кредит, закупила майже 95 тонн цукру. Виторг від реалізації — більш як 6 мільйонів. Та податку фірма не сплатила. Ми закликали фірмовиків до порядку, вилучили в доход держави 2 мільйони карбованців, що, звичайно, не додало симпатій нашим працівникам...

На жаль, і на державних підприємствах працюють «неслухняні дітки». Хоча жевріла надія, що, може, хоч тут компетентні бухгалтери не допускають прикрих промахів, не грають у піжмурки з інспекцією. Начальник податкової держінспекції області Анатолій Пирожников спростовує наївні міркування. Серед порушників — шановані на Херсонщині підприємства: суднобудівне виробниче об'єднання, завод карданних валів, річковий порт, які приховали податків на мільйонні суми і до яких застосовано мільйонні санкції. Лише Херсонський нафтопереробний завод занизив податки на 36 мільйонів карбованців і виплатив 100 мільйонів фінансових санкцій.

Торік у області приховано податків на суму 836 мільйонів карбованців. І це лише те, що вдалося виявити інспекції власними силами. «Секрети» незаконних операцій різні, але за ними криється, як правило, інертність бухгалтерів підприємств, небажання знати тонкощі законодавства, безпідставна надія, що, мовляв, якось пронесе.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Херсонська область.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до законодавчих актів такі зміни і доповнення:

I. У Законі України «Про міліцію»:

1. Пункт 17 статті 11 викласти в такій редакції:

«17) одержувати безперешкодно і безплатно від підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та об'єднань громадян на письмовий запит відомості (в тому числі й ті, що становлять комерційну та банківську таємницю), необхідні у справах про злочини, що знаходяться у провадженні міліції».

2. У частині п'ятій статті 23 слово «загиблого» замінити словами «працівника міліції, який загинув або помер у зв'язку з виконанням службових обов'язків».

II. У Законі України «Про банки і банківську діяльність»:

Частини другу і третю статті 52 викласти в такій редакції:

«Довідки по операціях і рахунках юридичних осіб та інших організацій видаються самим організаціям, державним податковим інспекціям з питань оподаткування, а також у випадках, передбачених законодавством, на письмову вимогу судам, органам прокуратури, служби безпеки, внутрішніх справ, арбітражному суду та аудиторським організаціям.

Довідки по рахунках і вкладах громадян видаються, крім самих клієнтів та їх представників, також судам, органам прокуратури, служби безпеки, внутрішніх справ у справах, що знаходяться в їх провадженні».

III. У Законі України «Про підприємства в Україні»:

у пункті 2 статті 29 останнє речення викласти у такій редакції: «Відомості, не передбачені державною статистичною звітністю, підприємством можуть бути подані підприємствам, установам і організаціям на договірній основі, а судам, органам прокуратури, служби безпеки, внутрішніх справ, арбітражному суду та аудиторським організаціям — у випадках, передбачених законодавством України, на їх письмову вимогу».

IV. У Законі України «Про товарну біржу»:

у частині третій статті 15 друге речення викласти в такій редакції: «Цю інформацію може бути надано тільки на письмову вимогу судам, органам прокуратури, служби безпеки, внутрішніх справ, арбітражному суду та аудиторським організаціям у випадках, передбачених законодавством України».

V. У Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність»:

у частині першій статті 5 слова «кримінальною міліцією», «національної безпеки», «охорони вищих посадових осіб» замінити відповідно словами «кримінальною та спеціальною міліцією», «служби безпеки», «державної охорони».

VI. Цей Закон набирає чинності з дня опублікування.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ
26 січня 1993 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ ДО КРИМІНАЛЬНОГО І КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСІВ УКРАЇНИ

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Кримінальний кодекс України доповнити статтею 80^1 такого змісту:

«Стаття 80^1. Приховування валютної виручки.

Відкриття і використання за межами України валютних рахунків підприємств, установ та організацій без дозволу Національного банку України службовими особами підприємств, установ та організацій, що діють на території України, чи за їх дорученням іншими особами або особами, які займаються підприємницькою діяльністю, незалежно від форм власності, а так само будь-якою іншою особою, яка є громадянином України і постійно проживає на її території, або приховування валютної виручки —

караються позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом до п'ятисот офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією вкладу і валютної виручки».

II. Внести до Кримінально-процесуального кодексу України такі доповнення:

1. Пункт 2 статті 34 після слів і цифр «статтями 78—80» доповнити цифрами «80^1».

2. Частину третю статті 112 після слів і цифр «статтями 80» доповнити цифрами «80^1».

III. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ
28 січня 1993 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ВНЕСЕННЯ ДОПОВНЕНЬ І ЗМІН ДО КРИМІНАЛЬНОГО І КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСІВ УКРАЇНИ

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до законодавчих актів такі доповнення і зміни:

I. У Кримінальному кодексі України:

1. Доповнити Кодекс статтями 206^2, 217^3 і 217^4 такого змісту:

«Стаття 206^2. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення або пошкодження об'єктів власності

Завідомо неправдиве письмове чи усне повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення або пошкодження об'єктів приватної, колективної чи державної власності шляхом вибуху, підпалу або іншим загальнонебезпечним способом —

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від трьох до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі дії, якими завдано значної шкоди законним правам та інтересам громадян, їх об'єднанням чи державі, а також вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, —

караються позбавленням волі на строк від одного до п'яти років».

«Стаття 217^3. Блокування транспортних комунікацій

Умисне блокування транспортних комунікацій шляхом влаштування перешкод, встановлення постів чи в інший спосіб, яке потягло або могло потягти за собою порушення нормальної роботи залізничного, повітряного, водного, автомобільного, міського електричного чи магістрального трубопровідного транспорту, —

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі дії, вчинені із створенням загрози для життя або здоров'я людей чи повторно, або за попереднім зговором групою осіб, або пов'язані з незаконним доглядом вантажів, багажу чи перевіркою документів, —

караються позбавленням волі на строк до чотирьох років.

Дії, передбачені частинами 1 або 2 цієї статті, якщо вони потягли за собою нещасні випадки з людьми чи інші тяжкі наслідки, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років.

Стаття 217^4. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків

Примушування працівника залізничного, повітряного, водного, автомобільного, міського електричного чи магістрального трубопровідного транспорту до невиконання своїх службових обов'язків шляхом погрози вбивством, заподіяння тяжких тілесних ушкоджень або знищення майна цього працівника або його близьких родичів —

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті самі дії, вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб, —

караються позбавленням волі на строк до п'яти років або виправними роботами на строк до двох років».

2. Статтю 217^2 викласти в такій редакції:

«Стаття 217^2. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна

Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна, а також захоплення вокзалу, аеродрому, порту чи іншого транспортного підприємства, установи, організації —

караються позбавленням волі на строк до восьми років.

Ті самі дії, вчинені за попереднім зговором групою осіб, а також із застосуванням насильства чи погроз, або такі, що потягли за собою аварію транспортного засобу, зазначеного в частині 1 цієї статті, чи інші тяжкі наслідки, —

караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

Дії, передбачені частинами 1 і 2 цієї статті, якщо вони потягли за собою загибель однієї чи більшої кількості осіб або заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна».

3. У частині другій статті 7^1, пунктах 1 і 2 частини першої статті 26, пункті 3 статті 52^1 і пункті 2 частини шостої статті 53 слова і цифри «угон повітряного судна (стаття 217^2)» замінити словами і цифрами «угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 217^2); блокування транспортних комунікацій (стаття 217^3 частина 3)».

4. У статті 140:

у частині першій слова «до двох років або виправними роботами на той же строк» замінити словами «до трьох років або виправними роботами на строк до двох років»;

у частині другій слова «до п'яти років» замінити словами «до семи років»;

у частині третій слова «від двох до семи років» замінити словами «від трьох до десяти років»;

у частині четвертій слова «від чотирьох до десяти років» замінити словами «від семи до п'ятнадцяти років».

5. У статті 141:

у частині першій слова «до трьох років» замінити словами «до п'яти років»;

у частині другій слова «до шести років» замінити словами «до восьми років»;

у частині третій слова «від трьох до восьми років» замінити словами «від семи до дванадцяти років»;

у частині четвертій слова «від п'яти до десяти років» замінити словами «від семи до п'ятнадцяти років».

6. У статті 143:

у частині першій слова «позбавленням волі на строк до двох років» замінити словами «позбавленням волі на строк до трьох років»;

у частині другій слова «до п'яти років» замінити словами «до семи років»;

у частині третій слова «від чотирьох до десяти років» замінити словами «від семи до п'ятнадцяти років».

7. У частині другій статті 186 і частині першій статті 187 цифри і слова «217^2 (угон повітряного судна)» замінити цифрами і словами «217^2 (угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна), 217^3 частина 3 (блокування транспортних комунікацій)».

8. У статті 215^3:

у частині першій слова «позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк» замінити словами «позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років», слова «або штрафом у розмірі до трьох тисяч карбованців» виключити;

у частині другій слова «позбавленням волі на строк до трьох років або виправними роботами на строк до двох років» замінити словами «позбавленням волі на строк до семи років або виправними роботами на строк від одного до двох років»;

у частині третій слова «позбавленням волі на строк від трьох до семи років» замінити словами «позбавленням волі на строк від шести до дванадцяти років».

9. У статті 221:

у частині першій слова «виправними роботами на строк до одного року або штрафом у розмірі до ста карбованців» замінити словами «позбавленням волі на строк до одного року або виправними роботами на строк до двох років»;

у частині другій слова «до десяти років» замінити словами «від трьох до дванадцяти років».

10. У статті 222:

у частині першій слова «до п'яти років» замінити словами «від двох до семи років»;

у частині третій слова «до трьох років» замінити словами «до п'яти років», слова «або штрафом в розмірі до ста карбованців» виключити.

11. У статті 223:

у частині першій слова «до семи років» замінити словами «від трьох до десяти років», слова «або виправними роботами на строк до двох років» виключити;

у частині другій слова «від трьох до п'ятнадцяти років» замінити словами «від шести до п'ятнадцяти років».

12. У статті 224 слова «до двох років або виправними роботами на строк до одного року» замінити словами «до чотирьох років або виправними роботами на строк до двох років».

II. У Кримінально-процесуальному кодексі України:

1. Пункт 3 частини першої статті 34 після цифр «217^2» доповнити словами і цифрами «частиною 3 статті 217^3».

2. У частині другій статті 112 цифри «206^1» та «217, 217^1» замінити відповідно словами і цифрами «статтями 206^1, 206^2» та «217, 217^1, 217^3, 217^4».

3. Частину другу статті 155 після цифр «217^2» доповнити словами і цифрами «частиною 3 статті 217^3».

III. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України.
Л. КРАВЧУК

м. Київ
26 січня 1993 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про Національну гвардію України»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про Національну гвардію України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 1, ст. 1) такі зміни і доповнення:

I. У статті 1:

доповнити частину першу абзацом такого змісту: «участь в охороні громадського порядку».

2. Частину другу статті 6 після слів «так і за призовом» доповнити словами «відповідно до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу»».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
26 січня 1993 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про громадянство»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни і доповнення до Закону України «Про громадянство» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 50, ст. 701), виклавши пункт 2 статті 2 Закону України в такій редакції: «особи, які працюють за державним направленням, проходять військову службу або навчаються за межами України, за умов, якщо вони народилися чи довели, що постійно проживали на її території, не перебувають у громадянстві інших держав і не пізніш як через два роки після набрання чинності цим Законом виявили бажання стати громадянами України».

2. Частину 2 пункту 2 статті 17 викласти в такій редакції: «це правило не поширюється на осіб, які прибули в Україну на постійне проживання і виявили бажання стати громадянами України, за умов, якщо вони народилися чи довели, що хоча б один з їх батьків, дід чи баба народилися на її території, і не перебувають у громадянстві інших держав».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
28 січня 1993 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 45 Закону Української РСР «Про державний нотаріат»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни до статті 45 Закону Української РСР «Про державний нотаріат» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1975 р., № 1, ст. 4; 1978 р., № 19, ст. 283; 1979 р., № 39, ст. 497), виклавши частини другу і третю у такій редакції:

«За заявою громадської організації за місцем останньої роботи або проживання спадкодавця, родичів або інших близьких осіб померлого, у якого не залишилось спадкоємців, про встановлення йому надгробка, державний нотаріус при наявності грошового вкладу на ім'я померлого дає розпорядження банківській установі про переказ підприємству або організації, що встановлює надгробок, його вартості.

При відсутності в складі спадкового майна грошових сум державний нотаріус дає розпорядження про видачу з спадкового майна речей, вартість яких не повинна перевищувати суми фактично зроблених витрат, на потреби, зазначені у частинах першій та другій цієї статті».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
28 січня 1993 року

МИ — НА ПОЧАТКУ РОЗБУДОВИ

Право

Деякі положення про дотримання прав і свобод людини, які висловлюють окремі вчені, політики, і не тільки висловлюють, а й намагаються закласти їх у законодавчі акти, викликають серйозні зауваження. Той же проект Конституції України, який ми обговорювали нещодавно, основні соціальні права кожного громадянина на працю, житло, освіту й охорону здоров'я передбачає гарантувати наполовину, тобто лише тим, хто потребує соціального захисту. Але ж громадяни України, незалежно від походження, соціального, майнового стану тощо мають бути рівними в користуванні конституційними правами і свободами. Та й хто, скажіть, сьогодні не потребує того соціального захисту?

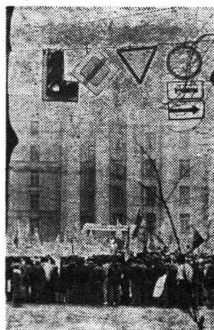
НЕ МОЖНА не помітити, що за благими намірами ми можемо позбавити наших громадян й інших прав. Скажімо, як зрозуміти те, що глав державних адміністрацій на місцях призначає чи звільняє Президент, а не населення. Як же тоді бути з правом громадянина брати участь в управлінні державою через місцеве та регіональне самоврядування?

Після публікації проекту Конституції України чимало розмов ведеться про створення інституту Уповноваженого Національних Зборів у правах людини, так званого Народного правозахисника. Але цей інститут, на нашу думку, буде штучним і недоцільним. У нас сьогодні є чимало державних органів та громадських організацій, які покликані захищати права людини — судові, правоохоронні, профспілкові та інші. Не меншу кількість таких передбачає і сам проект Конституції. Якими ж дійовішими владними повноваженнями для захисту порушених громадянських прав може бути наділено цього правозахисника?

Цілком згодні з В. Долежаном, автором однієї із статей у «Голосі України»: якщо народний правозахисник функціонуватиме лише на парламентському рівні, то вплив його на становище у сфері захисту прав громадян буде незначний. Створювати ж відповідні апарати на місцях недоцільно, бо не бачимо сенсу в тому, щоб усувати від захисту прав громадян чинний законоохоронний апарат, яким є прокуратура, і утворювати новий орган.

Тим часом простежується тенденція звуження повноважень Генеральної прокуратури ледве не до рівня (а в деяких питаннях і нижче від нього) органів народного контролю, які нещодавно скасовано. Прокуратуру чомусь хочуть усунути від здійснення нагляду за дотриманням законів органами державної виконавчої влади, місцевого й регіонального самоврядування щодо порушень прав громадян. Хоча випадків таких порушень ще багато.

Судіть самі, чи зможе прокуратура, маючи тільки єдине право вимагати та одержувати від будь-яких органів, організацій і службових осіб документи і достовірну інформацію, належним чином виконувати свої обов'язки? А саме таким правом автори проекту Основного Закону хочуть обмежити діяльність прокуратури. Щоб прокуратура мала можливість належно виконувати властиву одній їй роль незалежного органу нагляду, конституційним чином мають бути чітко визначені такі її повноваження: вимагати проведення перевірок і ревізій, опротестовувати незаконні правові акти, давати приписи щодо очевидних порушень закону, порушувати щодо винних кримінальну справу, дисциплінарне провадження чи провадження про адміністративне правопорушення, звертатися до суду із заявами про захист прав інтересів держави та громадян та інші. Ці повноваження, до речі, прокуратурі надає Закон «Про прокуратуру».

Доречно зазначити, що надання таких наглядових функцій іншим державним органам або службовим особам, наприклад, головам обласних управ, як пропонує той же проект Основного Закону, нічого корисного не дасть. Навпаки — посилить виконавчу владу за рахунок судової і призведе до порушення розумного балансу між ними.

Потребують значного зміцнення й загальні суди, які є основним гарантом громадянських прав. При цьому дивує намагання надати судам тих повноважень, що їм невластиві, і таким чином ще більше ускладнити їх роботу.

На нашу думку, судді, що входять до системи загальних судів, не повинні давати оцінку законам — це прерогатива Конституційного суду. Від загальних судів вимагається зовсім інше — здійснювати правосуддя згідно з чинним законодавством.

Суд у жодному разі не повинен втручатися в попереднє слідство, а тим більше сам приймати рішення про арешт, обшук, огляд чи з будь-яких інших питань, бо одночасне поєднання в одному органі наглядових, слідчих і судових функцій є несумісним. Інакше він зв'яже себе своїми рішеннями, прийнятими в процесі попереднього розслідування, і цим самим позбудеться можливості об'єктивно й неупереджено вирішити справу під час її судового розгляду. А цього якраз допустити не можна. Як і того, щоб одна з трьох влад вивищувалась над судовою і цим дискредитувала саму суть побудови правової держави. Побутують сумнівні думки, які, до речі, матеріалізувалися і в проекті Основного Закону, про парламентський контроль над виконавчою й судовою владами, про необхідність створення вищої атестаційної комісії суддів палатою Ради Послів тощо.

Немає сумнівів, що без досконалого обговорення і вирішення всіх цих питань нам важко буде будувати правову державу. А вирішувати їх треба, очевидно, насамперед, прийнявши Основний Закон шляхом всеукраїнського референдуму.

Василь ЩУР,
прокурор Запорізької області, державний радник юстиції 3-го класу.
Віктор СЛЕСАРЕНКО,
народний депутат України.

Б'ємо на сполох

ЗАМАХ НА ТИСУ

НА ЗАКАРПАТТІ ОРГАНІЗОВАНО ЩЕ ОДНУ АНТИДЕРЖАВНУ АВАНТЮРУ

На замовлення закарпатського обласного керівництва Харківський інститут «Укргідропроект» разом з австрійською фірмою «Тауернкрафтверке» провели попередні розрахунки щодо спорудження на річці Тисі каскаду штучних водосховищ. Органи влади переконують громадськість, що Україна переживає енергетичну кризу, тому виникла потреба використати дармову енергію гірської річки.

ГАЗЕТА «Новини Закарпаття» 8 червня 1991 року опублікувала ухвалу Закарпатського облвиконкому «Про розробку Мужіївського родовища руд» і про створення акціонерного товариства «Закарпатзолото» з участю Академії наук України. Закарпатської геологорозвідувальної експедиції та облвиконкому (правонаступницею якого стала обласна держадміністрація).

Група фахівців на чолі з московським академіком Василем Симчерою завершила інтенсивну роботу над розробкою пакета документів про утворення в Закарпатській області вільної економічної зони «Європа — Центр». Вони тиснуть на Кабінет міністрів України і громадськість області, щоб ті чимшвидше утворили зону, погрожують також дестабілізацією в області в разі відхилення проекту зони.

На засіданні Української Народної Ради Закарпаття 16 серпня 1992 року керівник обласного управління СБУ Арсен Ухаль повідомив, що його служба виявила на залізничній станції Батьово шість розгерметизованих вагонів з ціанистим калієм. Вантаж надійшов на адресу в Закарпатті.

Факт з ціанистим калієм став ключем до розкриття змісту грандіозної, але таємної діяльності певних кіл, як це сформулював академік Симчера, «щодо реалізації отриманого шансу на оновлення Закарпатського національно-територіального утворення». Фактично справи тут багато складніші. Підручним матеріалом у них стало золото.

Як гірничий інженер за освітою знаю, що ціанистий калій застосовують у процесі вилучення золота з руди. Технологічний процес потребує великої кількості води — п'ять кубометрів на тонну руди. Саме для цього проектують каскади водосховищ у низинній частині Тиси біля гірничих виробництв з видобутку ртуті та цеолітів. Обладнання для подрібнення і збагачення руди там уже є, розмістити нове технологічне обладнання теж не становить труднощів. Ніхто не бере до уваги, що вода після використання в технологічному процесі повернення в природу не підлягає, а виливається як отруйна й небезпечна речовина, збагачена сульфідами (свинцю, цинку, кадмію, міді), а також кремнієм і ціанистим калієм. Вплив такої води, випарів з неї й пилу після її висихання на навколишнє середовище, на тварин і людей матиме катастрофічні наслідки.

Входження обласної державної адміністрації в акціонерне товариство «Закарпатзолото» свідчить про її пряму зацікавленість у прискореній експлуатації родовища навіть без техніко-економічного обґрунтування та екологічної експертизи проекту. А щоб обійти закони України, обласна державна адміністрація наполягає на особливій самоврядності Закарпаття й перетворенні його на вільну економічну зону. Цим скористалася Москва, надіславши в область свого головного фахівця з розробки проектів неефективних вільних економічних зон не тільки в Росії, а й за кордоном. Академік Симчера запроектував приріст населення області за сім років на 62,4 тисячі осіб за рахунок припливу фахівців з-поза меж України, урбанізацію за рахунок будівництва п'яти мегаполісів, вивезення за кордон ресурсів, в основному трудових, сировини, зерна і лісу. Зрозуміло, Росія не проти того, щоб утворити другу Калінінградську область на Закарпатті, під назвою «Європа — Центр». Поки Україна дрімає, справа посувається. Схоже, що сепаратизм, українофобія, амбіції й золото так потьмарили розум діячів державних і представницьких органів Закарпаття, що вони згодні на будь-яку авантюру, аж до... злочину.

Федір МИШАНИЧ,
інженер.
Закарпатська область.

Експрес-інформація

ЗА СВОГО НЕ ГРІХ І ПОСТРАЖДАТИ

Кілька сот шахтарів шахти «Воргашерская», однієї з найбільших у Печорському вугільному басейні, залишаються під землею, вимагаючи звільнення свого лідера І. Гуридова. Нещодавно шахтарський колектив обрав його народним директором згаданого підприємства. На таку акцію шахтарів спонукав арешт І. Гуридова службовцями ОПОНу для примусової доставки на засідання суду. Народний висуванець звинувачується у наклепі на офіційного директора шахти Єрмакова.

БОЙКОТ ДОПОМОГИ

Сили боснійських сербів примусили повернутися в Сербію автоколону ООН з вантажем гуманітарної допомоги для населення східної частини Боснії. Вони обгрунтували свої дії тим, що згаданий район став занадто небезпечним через бої, що недавно поновилися між сербськими і мусульманськими угрупованнями. Колона із десяти вантажівок була зупинена одразу після в'їзду на територію Боснії на шляху до оточеного мусульманського міста Ческа. Представник ООН висловив сподівання, що попри все вантажі невдовзі потраплять до адресата.

Водночас власті боснійських міст Сараєва і Тузли відмовляються приймати гуманітарну допомогу, доки така не буде надана «побратимам у східній частині Боснії».

НАФТОВИЙ ФАКТОР

Переговори з питань двосторонніх відносин між Казахстаном і Єгиптом провели в Каїрі Президенти Н. Назарбаєв і Х. Мубарак. Результатом переговорів стало підписання Договору про співробітництво між двома державами. Єгипетські офіційні представники висловили сподівання, що цей документ дасть у першу чергу імпульс розвитку торгівлі між Єгиптом і багатим на нафту Казахстаном.

Н. Назарбаєв і Х. Мубарак обговорили також проблеми політичного, економічного і регіонального характеру.

ЗБРОЯ ДО АДРЕСАТА НЕ ПОТРАПИЛА

Склад зброї і боєприпасів захопили в одному із районів сомалійської столиці Могадішо пакистанські миротворчі сили в цій африканській країні за підтримки американських морських піхотинців. Як повідомив один із керівників цієї операції, під час рейду вилучено близько двох тисяч ручних гранат, двадцяти кулеметів і автоматів, а також іншої вогнепальної зброї.

НЕ ЗАБУДУТЬ І ПРО СЕБЕ

Чергова зустріч з питань мирного врегулювання у Нагірному Карабасі відбудеться 25 лютого в Римі. Про це повідомили кореспондента агенції «Іпринда — Подія» у прес-центрі уряду Вірменії. У порядку денному звіт римської групи з НК, яку очолює М. Рафаеллі, за результатами поїздки по Закавказзю. Окремо обговорюватимуться можливості покращання умов роботи міжнародних спостерігачів у регіоні.

КОНСЕРВАТОРИ СИЛЬНІ НЕ ЛИШЕ НА ТУМАННОМУ АЛЬБІОНІ

За попередніми підрахунками голосів, поданих під час другого туру президентських виборів на Кіпрі, кандидат від консервативної партії «Демократичний збір» Г. Клірідіс випереджає свого конкурента — нинішнього кіпрського Президента Г. Василіу. Напередодні повторного голосування шанси кандидатів розцінювалися як приблизно однакові. Проте підрахунки лише 46 відсотків голосів показали, що представник консерваторів набрав уже більше 51 відсотка.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Спеціально для «Голосу України»

УГОДА І ЗГОДА ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА

Часто можна почути: добрі сусіди краще злих родичів. Добросусідство важливе не лише у стосунках між людьми, а й у відносинах між державами, які мають спільні кордони. Україно-польські зв'язки — окрема сторінка в світовій історії. Від мудрості двох народів і далекоглядності політичних діячів залежатиме, які рядки будуть вписані до неї сьогодні. Про це з міністром закордонних справ Польщі Кшиштофом Скубішевським, який нещодавно відвідав з офіційним візитом Київ, розмовляє дипломатичний кореспондент Богдан ОСАДЧУК.

— Пане міністре, Польща і Україна підписали в 1992 році Договір про добросусідство і співпрацю. На вашу думку, чи можна цей документ назвати історичним?

— Я не вагаюсь назвати його дійсно історичним. На мою думку, це є угода і згода польсько-українська і україно-польська. Досі такого в нашій історії не було. Це суто політичний договір, а не договір про союз, бо союзних договорів ми тепер не укладаємо.

Наш Договір з Україною має низку статей, які можна наповнити конкретними справами, передовсім у царині спільної безпеки. Тут я виділив би один важливий напрям, а саме превентивний, тобто вживання заходів для упередження конфліктів і непорозумінь. Не поміж Україною і Польщею, бо це справа наших двосторонніх відносин. Идеться про спільні дії на європейському терені, щоб не допускати виникнення конфліктних ситуацій, які могли б зашкодити як Україні, так і Польщі.

У четвертій статті договору знаходимо формулювання, які іноді притаманні союзним договорам. Проте ця стаття сама собою не створить якогось союзу, але спрямована на те, щоб спірні питання вирішувати мирним чином і не вдаватися до силових засобів. В угоді зазначено, що ні Польща, ні Україна не дозволять, щоб з їхньої території могла надходити воєнна загроза одному з партнерів. А це вже означає певні зобов'язання.

Хочу зупинитися ще на одній статті. У ній йдеться про те, що, якби третя держава атакувала Україну або Польщу, то ми повинні протистояти агресорові. Щоправда, то є загальне формулювання, але воно може бути наповнене в конкретній ситуації конкретним змістом. Зараз ми говоримо передовсім про політичні передумови врегулювання конфліктів. Тут не йдеться про спільні воєнні заходи. А чи дійде до військової співпраці з Польщею? Договір це передбачає, але тут потрібні ще окремі угоди.

— Пане міністре, чи нагадує цей договір інші міжнародні угоди, які Польща уклала останнім часом з іншими державами, наприклад, з Німеччиною?

— І так, і ні, бо наш договір з Україною має окремі специфічні прикмети. Він дійсно подібний до угоди з Німеччиною. Але в ньому більш детальніше розроблено, зокрема, питання національних меншин.

— Україна зобов'язалася стати без'ядерною державою. Росія залишає ядерну зброю. Отже, будемо мати в Європі справу з двома типами держав: ядерних і без'ядерних. А коли б над Україною нависла небезпека з боку Росії, що можна зробити за допомогою названих вами механізмів?

— Їх треба ще розвивати. Але я вважаю, що сьогодні безпека не може базуватися тільки на одній категорії механізмів. Повинна бути обопільна співпраця сусідів, але це тільки один елемент. Другим елементом є співпраця регіональна, а третім — спільно-континентальна. Думаю, що нас чекає розвиток у двох напрямах: система безпеки через співробітництво, через взаємні зусилля. Згодом прийде наступна фаза, а саме — колективна безпека. Щось подібне намагалися створити в 20-х і 30-х роках і, що тоді не вдалося, потім у Сан-Франциско в 1945 році — теж не вийшло. Це вдалося тільки на Заході з допомогою НАТО. Але повертаючись до польсько-українського договору, треба зазначити, що є блок постанов, які передбачають співробітництво також у галузі безпеки.

— А які є можливості регіональної співпраці? Важливо, мабуть, не зводити нових бар'єрів?

— Очевидно, що не варто робити нових розмежувань. Але з другого боку мені здається, що Україна ще не готова до того, щоб разом з Польщею створити, скажімо, зону вільної торгівлі. У майбутньому це буде цілком реальним. Але вже сьогодні треба розвивати регіональні зв'язки між Польщею й Україною. Вкрай важливе співробітництво прикордонних районів. Ще важливіше — розбудувати польсько-українські інфраструктури у транспорті, телекомунікаціях. Україна зв'язує Польщу з Близьким і Далеким Сходом аж до Японії. Транзит — це музика майбутнього. А друга музика — це торгівля. Біда, що обидві держави нині бідні і не можуть кредитувати постачання товарів. Не краще, коли наші люди думають учорашнім днем. Треба думати наперед, як це влучно сказав Президент Кравчук у Варшаві.

— Дякую за розмову.

Фотофакт

Сплеск расової і класової ненависті спостерігається останнім часом серед підлітків у бразильському місті Ріо-де-Жанейро. Молодіжні банди з бідних передмість все частіше проникають у квартали, де проживають їх багатші співгромадяни. Озброєні палицями і кастетами молодики коять всілякі безчинства, грабують і насилують. Поки що місцеві власті не можуть захистити законослухняних мешканців Ріо-де-Жанейро, і їм доводиться самостійно відбиватися від неповнолітніх злочинців (на знімку).

ЗАКАВКАЗЬКИЙ КАЛЕЙДОСКОП

● Грузію спіткала епідемія одного з найтяжчих інфекційних захворювань — менінгококової інфекції. Про це повідомили з Республіканської клінічної інфекційної лікарні. У Тбілісі зафіксовано 10 випадків захворювання, двоє хворих уже померли. Смертні випадки зареєстровано також у Кутаїсі, Батумі й Пасанаурі.

● Долю полоненого льотчика-найманця Анатолія Чистякова, літак якого збили 15 січня в Мардакертському районі, вирішить трибунал Нагірно-Карабаської Республіки. Нині у справі 45-річного майора з Уфи, який служив у ВПС Азербайджану, ведеться слідство.

● Тяжка енергетична ситуація, що склалась у Вірменії, а також відсутність електроенергії та газу примусила жителів країни вирубати зелені насадження. Так, за найскромнішими підрахунками, в республіці знищено до 1 мільйона дерев. Лише в Єревані місцеві жителі вирубали на дрова 50 тисяч дерев. На думку спеціалістів, для відновлення зелених насаджень потрібно буде, як мінімум, 10 мільйонів саджанців і, звичайно ж, багато часу.

● Прес-служба екс-президента Грузії Звіада Гамсахурдіа розповсюдила заяву, в якій сказано, що громадськість країни занепокоєна в зв'язку з масовими втечами злочинців з місць ув'язнення. Особливо почастішали випадки втечі після призначення міністром внутрішніх справ Грузії Темура Хачішвілі. Так, наприклад, недавня втеча ув'язнених, на думку прес-центру, була санкціонована урядом Грузії з метою створення банд, які здійснювали б теракти проти Гамсахурдіа та його прибічників, а також керівництва Чеченської Республіки.

● Підготовка до зустрічі глав урядів СНД розпочалася в Єревані. «Для республіки, що опинилася в економічній блокаді, прийняти близько десяти делегацій — справа непроста, — заявив прес-секретар вірменського уряду Р. Шугарян. — Але буде зроблено все для того, щоб дипломатичні місії могли працювати за нормальних умов». Зустріч, як відомо, запланована на 10 квітня.

«Іпринда-Подія».

Зброя

СЛОВО БЕРЕ ТОВАРИШ МАУЗЕР

ПОСТРІЛИ ПРОЛУНАЛИ СЕРЕД БІЛОГО ДНЯ НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ ПЕРЕГОВОРНОМУ ПУНКТІ ДУШАНБЕ. РОЗСЕРДЖЕНИЙ ВІДВІДУВАЧ ВСАДИВ У ВІКНО ТЕЛЕФОНІСТКИ ВСЮ ОБОЙМУ СВОГО РЕВОЛЬВЕРА. ДОБРЕ, ЩО ДІВЧИНА ВСТИГЛА УХИЛИТИСЯ ВІД КУЛЬ.

Це мало було схоже на сцену ревнощів — вони не були знайомі, не було тут і спроби пограбування: з каси переговорного пункту не зникло жодної копійки. Причина прозаїчно проста: прочекавши добру годину в надії на зв'язок з Паміром, хлопець страшенно розсердився, дізнавшись, що зв'язку нема і не буде.

Випадок не стільки курйозний, скільки трагічний. Починають говорити оті самі «маузери» й «калашникови», що у великій кількості осіли на руках у громадян Таджикистану. З 18 тисяч стволів автоматичної вогнепальної зброї, про які відомо офіційним властям, на сьогодні вилучено тільки близько 3 тисяч. Неофіційні ж джерела говорять, що зброї в людей набагато більше, ніж про це думають в МВС. Набирає сили тенденція використання пістолетів та автоматів з метою пограбування. Щодня міліція затримує одну-дві групи озброєних грабіжників. Частина з них зовсім недавно була бійцями Народного фронту. 10 місяців громадянської війни навчили їх, що зі зброєю не тільки легше воювати за свободу, а й набагато простіше вирішувати будь-які побутові питання. Етап громадянської війни у Таджикистані може плавно перерости в етап карного безмежу.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Власкори повідомляють

Кишинів

ЗА ПОЛІТИКОЮ ЗАБУЛИ ПРО ЕКОЛОГІЮ

За повідомленням незалежного агентства БАСА, з 7.384 підприємств та організацій Молдови 741 кваліфіковано як небезпечні для навколишнього середовища.

Про це повідомили в Департаменті з охорони навколишнього середовища та природних ресурсів. Однією з причин ігнорування екологічних нормативів є зволікання з прийняттям парламентом Молдови нових законів, які регулювали б взаємовідносини між підприємствами та державою в галузі захисту навколишнього середовища. ...рафи, передбачені за понаднормативні викиди, перебувають на рівні 70-х років і становлять 10 карбованців (0,2 долара США) для юридичних осіб та підприємств.

Світлана ЧАЛА.

Мінськ

ЛІС ПОЧИНАЄТЬСЯ З... ПОВІТРЯ

У Ветковському районі на Гомельщині лісів до аварії на Чорнобильській АЕС не було. Зараз цей район дуже забруднений радіонуклідами.

Люди евакуйовані з багатьох населених пунктів. Тому було вирішено засадити ...лі, що не обробляються, лі...м. Так з'явився перший в історії району лісгосп. Цікаво, що посадку дерев проводять з повітря.

Віктор ХОРОШКО.

...дипломатичних колах

ВИХОДИМО НА РЕГІОНАЛЬНИЙ РІВЕНЬ

Американський штат Конектикут на запрошення його губернатора Лоуела Уайкера відвідав посол України в США Олег Білорус. У ході розмов, які відбулися в офісі губернатора, йшлося про розширення україно - американського економічного співробітництва на регіональному рівні, активізації ділового партнерства кіль... штатів США та областей ...раїни. Лоуел Уайкер підкреслив зацікавленість уряду та ділових кіл штату у розвитку широких взаємовигідних контактів з підприємствами і фірмами України.

Посол України відвідав ряд провідних фірм і компаній столиці штату, які виявляють інтерес до співробітництва з нашою республікою.

Олег Білорус також ознайомився з діяльністю громадських і релігійних організацій штату, виступив перед викладачами та студентами Хартфордського університету.

Прес-служба посольства України в США.

Проекти

ХАЙ ЖИВЕ ВІЛЬНА ТОРГІВЛЯ!

У Міністерстві закордонних справ Казахстану відбулися консультації з приводу створення вільної торговельної зони в районі селища Хоргос, розташованого на казахстано-китайському кордоні. Мова йшла про надання земель по обидва боки кордону і будівництво на цій ділянці вільного торговельного міста.

Гонконгівська компанія «Ічжоу» вже виявила бажання вкласти в проект 60 мільйонів доларів.

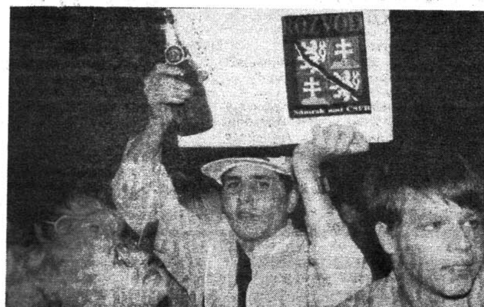
Тетяна КОСТІНА.

Алма-Ата.

ЗОРЯ СЛОВАЦЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Події

Безсумнівно, що січень дев'яносто третього увійде в історію словацького народу як найзнаменніший місяць творення власної держави. Цей січень — особливий. І було справжнє свято: фейєрверки, шампанське, гриміли над майданами вигуки «VIVAT SLOVENSKO!», чувся гул гармат, гаряче майоріли прапори. Так, усе це справді було, але наповнене зовсім незвичайними почуттям, змістом, барвами, бо державна незалежність — це не короткочасна гостя, а вибір народу.

Саме цими почуваннями й були переповнені серця громадян нашого сусіда — Словаччини. Держави, яку Україна визнала першою. Другу важливу для республіки подію міністр закордонних справ Словаччини Мілан Княжко в газеті «Народне відродження» означив так: «Безперечно, 19 січня 1993 року належить до найвизначніших днів нової історії Словаччини. Наш прапор замайорів над будинком ООН у Нью-Йорку, і це підтвердило те, що Словаччина стала повноправним членом цієї міжнародної організації. Вступ до ООН для нас означає завершення процесу міжнародно-правового визнання Словацької Республіки як самостійної держави».

Далі Мілан Княжко відзначив, що поділ колишньої Чехо-Словаччини на дві самостійні держави — Чехію і Словаччину — відбувся на цивілізованій основі.

Сьогодні Словаччина прагне якнайшвидше відкрити свої дипломатичні представництва в різних країнах світу. Уповноважений уряду з питань розміщення дипломатичних представництв у Словацькій Республіці В. Гасал в інтерв'ю для газети «Коридор» сказав, що 53 іноземні представництва планується розмістити в словацькій столиці. Й хоча ця справа для новоутвореної держави є досить непроста, він підкреслив те, що у маєтках, які є власністю Міністерства закордонних справ, уже сьогодні йде реконструкція відповідно до вимог майбутніх власників.

Варто було б сказати, що не всі громадяни як Чехії, так і Словаччини однозначно сприйняли розпад колишньої ЧСФР. Проблем з'явилося чимало і в економіці, і в житті кожного. Але дорогу обрано. Вільне падіння, як кажуть парашутисти, найприємніше до моменту розкриття парашута. Коли ж запобіжне кільце зірвано, настає перший відчутний, а іноді навіть шоковий, удар.

Ось тут і починається тяжка робота, коли залишаєшся сам на сам з простором, часом і висотою. Подальший політ вже залежатиме від досвіду, мужності й майстерності парашутиста. Сьогодні у чистому небі братньої Словаччини пружиться барвистий біло-синьо-червоний шовк національної символіки. Щасливого ж тобі лету, слов'янська птахо — Словаччино!

Григорій БУЛАХ.

Братислава — Київ.

А як у них!

ЧЕКАТИ БІЛЬШЕ НЕ МОЖНА

«Ми впритул наближаємось до катастрофи. Руйнується базисна основа держави, нам загрожує соціальний вибух».

Ця думка стала лейтмотивом зустрічей, що їх Президент Киргизстану по черзі провів з керівництвом та співробітниками правоохоронних структур республіки, прокуратури, Держкомітету національної безпеки, Міністерства внутрішніх справ. Він зажадав від них виконувати своє призначення. Коли ж не вистачає повноважень, то вони, за словами А. Акаєва, будуть надані. Водночас за розпорядженням глави держави уряд підготував пакет надзвичайних заходів для наведення порядку в економічній та соціальній сферах республіки, де стан справ класифікується Президентом як катастрофічний.

Чи принесе усе це бажаний результат? Деструктивність і беззаконня, непокора й невиконання на всіх рівнях соціально-політичної системи стали головним атрибутом буття, а вулиці захльоснуті «диким ринком» і розгулом злочинності. Тривожні думки серед населення викликала й зронена Президентом на недавньому екстреному засіданні уряду фраза про виявлені факти формування в республіці загонів бойовиків. Тим більше, що деякі місцеві політологи не виключають можливості розвитку в Киргизстані подій за таджицьким варіантом.

А поки що перші кроки в режимі надзвичайного стану вже зроблено. У Бішкеку й ряді інших міст і населених пунктів Киргизстану створено спецпідрозділи МВС, оснащені всіма необхідними засобами та зброєю. Проведено серії рейдів і облав з виявлення злочинних елементів.

Виробничі сфери тим часом переведені на рейки жорсткої економії, усі сили й кошти намічено кинути на зміцнення і розвиток пріоритетних, життєво важливих галузей: паливно-енергетичної, сільськогосподарської, продовольчої. Підвищується мінімальний рівень допомоги, стипендій, зарплат. Але ситуація залишається критичною.

Чи допоможе надзвичайщина поліпшити її в найближчому майбутньому? У багатьох киргизстанців ілюзій з цього приводу нема. Адже за визначенням самих же перших осіб республіки, корупція сьогодні проникла в усі пори суспільного організму.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

ВІЙСЬКОВІ ГРАЮТЬ У ПОЛІТИКУ

На днях у Вільнюсі, в приміщенні польової армійської бригади «Гележиніс Віланс» («Залізний вовк»), відбувся установчий з'їзд Спілки добровольців литовської армії.

Екіпіровані в уніформу делегати з усієї Литви, в основному молоді хлопці, ущерть заповнили зал, в якому явно панували ультраправі настрої. Свистінням і грубими репліками зібрання зустріло міністра охорони краю А. Буткявічуса. Зате лідер опозиції В. Ландсбергіс викликав у хлопців бурю овацій. А ні миролюбний тон заступника начальника Добровільної служби охорони краю А. Поюса, ані навіть висловлене ним сподівання на те, що щойно створена спілка допоможе усунути роз'єднаність, суперечності і ворожість між окремими військовими формуваннями в Литві, не пом'якшили «залізних» хлопців.

Подробиці

В. Ландсбергіс у своєму виступі спробував воскресити свою стару ідею стосовно того, що добровольці повинні допомогти ділити землю, оскільки становище з цього питання нині катастрофічне. Прозвучали на з'їзді також заклики створити альтернативну службу національної безпеки. Один з делегатів запропонував заблокувати вхід у сейм, якщо не будуть оголошені списки агентів КДБ, що просочилися, на його думку, в литовський парламент. А щоб надати своїм словам ще більшої ваги, він додав: «Ми озброєні». Схвально сприйняли пропозицію вивчати методи ведення партизанської війни.

Кульмінацією з'їзду стали з пафосом проголошені слова клайпедця Ж. Размінаса: «Ми відновили незалежність, ми її і втратили. Нині те ж саме становище, що і в 1988 році. Потрібно озброюватись і провести чистку рядів Міністерства охорони краю». Наостанок було обрано голову спілки і його заступника. Штаб-квартира спілки розміститься у Вільнюсі.

Що ж, цілком зрозуміло, що обстановка в країні під час президентських виборів вкрай загострилася, що кожна політична сила, намагаючись «посадити на престол» свого кандидата, використовує при цьому всі дозволені, і не зовсім, засоби. Але коли намагаючись досягти переваги на своїх терезах, прагнуть приручити «залізних вовків», що бряжчать зброєю, це примушує серйозно насторожитися. Чи не переростуть політичні ігрища владних мужів у військові маневри озброєних хлопців?

Надія ДОРОНІНА.

Вільнюс.

На зв'язку Оттава

Пошті океан не завадить

Нещодавно делегація Міністерства зв'язку України на чолі із заступником міністра Миколою Стародубом відвідала канадську столицю. Відбулися зустрічі з керівництвом Корпорації канадської пошти та керівництвом «Кенедієн Бенк Нот компані». Метою візиту було налагодження безпосередніх зв'язків між поштою України і Корпорацією канадської пошти для прямого пересилання поштових відправлень. Під час зустрічей обговорювали також технічні можливості покращання телекомунікаційного зв'язку між поштою України і поштою Канади.

Сторони домовились підготувати окрему двосторонню угоду про поштовий зв'язок, обумовивши шляхи слідування, терміни і якість поштового обслуговування. На переговорах було також погоджено, що пошта тепер йтиме через Німеччину і в обидва боки її доставлятиме авіакомпанія «Люфтганза». Щодо цього канадці вже мають з нею домовленість. Українці, як запевнив заступник міністра, владнають цю справу протягом місяця. А після того, як у другому півріччі вступить в дію двостороння повітряна угода між Україною і Канадою, транспортування пошти візьмуть на себе Авіалінії України.

На переговорах з керівництвом «Кенедієн Бенк Нот компані» підбито підсумок двостороннього співробітництва, яке триває вже більше року. Дискутувались можливості продовження співпраці.

Сторони домовились продовжити друкування марок «Пошта України» в Канаді, а також, на пропозицію «Кенедієн Бенк Нот компані» розпочати найближчим часом переговори про організацію в Україні спільного підприємства для їх друкування.

Анатолій НІКУЛА, спеціальний кореспондент «Голосу України».

На дні сивого Славутича поблизу Хортиці поскрипує боканцями старовинна козацька чайка. Невідомо куди вона прямувала і що трапилось із відчайдухами-веслярами, але судилося їй перепливти віки і добутися до нас сущих у двадцятому столітті. Скоро, як повідомив начальник експедиції «Часи козацькі», професор, доктор історичних наук Дмитро Телегін, археологи піднімуть її з глибини. Про що повідає нам ця гостя з минулого? Які таємниці відкриє? Запитання ці поки що риторичні. Відповідь на них дасть майбутнє. А ось конкретне запитання:

КОЗАЦЬКА ТРОЯ

Історія

— Дмитре Яковичу, у нас в Україні відомі сотні пам'яток історії українського козацтва,— знамениті Січі запорожців, паланки, зимівники, цвинтарі, світські й релігійні споруди тощо. Чи досліджують їх? І що вивчення цих свідків минувшини може нам дати сьогодні?

— Безумовно, така робота провадиться, попри всі труднощі — і фінансові, і матеріальні. Археологи все роблять для того, щоб заповнити білі плями в нашій історичній науці. Ми, так би мовити, хіроманти землі. За ледве видимими лініями, знаками, штрихами, допомагаємо нашому народові пізнати долю. Адже загальновідомо: не має майбутнього той народ, котрий не знає свого минулого.

— І яку долю ви нам віщуєте?

— Велику! Бо велика і славна наша історія. Наша експедиція в основному вивчає пам'ятки часів козаччини. Їх чимало, географія їх досить значна — межі колишньої Гайдамаччини, Слобідської України, Волинь, Поділля, землі козацьких вольностей пониззя Дніпра і степового півдня. Свого часу доля закинула запорожців навіть до Дунаю. Потисся, Кубань, що тепер у межах Румунії і Російської Федерації. Так що перед археологами відкривається чимале поле діяльності. Тим більше що донедавна вивчення цих старожитностей, практично, блокувала влада. Дуже мало, якщо не сказати — нічого, робилося у справі їх охорони і музеєфікації. Виняток становлять лише роботи львівського археолога І. Свєшникова, який досліджував так звані козацькі могили на місці Берестецької битви на Рівненщині.

— Який стан збереження цих пам'яток?

— Жалюгідний. З восьми Січей лише три — Хортицька, Кам'янська і Базавлуцька — **придатні для проведення археологоохоронних робіт. Решта — Токмаківська, Микитинська, Чортомлицька і Покровська — під водами Каховського водосховища.** Кам'янська, яка розміщена біля села Республіканець на Херсонщині, також з року в рік розмивається цим водоймищем, крайній ряд козацьких куренів уже наполовину знищено, руйнують Січ і жителі села. А від Олешківської Січі, яка потрапила в промислову зону Цюрупинська, збереглася лише невеличка її частина. Не в кращому стані козацькі цвинтарі Одещини, Дніпропетровщини і Херсонщини.

— І все ж, наскільки відомо, ви таки провели обстеження восьми Січей низового Дніпра...

— Не тільки це. Ми зробили огляд унікальних за архітектурою надмогильних споруд чотирьох великих некрополів чорноморських козаків і їх потомків на Одещині. Експедиція Державного історико-культурного центру на острові Хортиця під керівництвом В. Іллінського, А. Козловського та С. Пустовалова досить успішно проводить розкопки на острові Мала Хортиця.

— Отже, можливо, вдасться покласти край суперечкам про часи зародження козацтва?

— В археології завжди так: чим більше відповідей, тим більше постає запитань. На **Малій Хортиці в одному місці виявили оборонні стіни трьох епох: середини другого тисячоліття до нашої ери, XVI і XVII століть. Це пам'ятка загальноєвропейського значення.** Є всі підстави вважати, що тут вдалося, нарешті, натрапити на рештки першої з Січей низового Дніпра, так званого замку Вишневецького (Байди). І все ж далеко до того часу, коли вдасться поставити крапку на вивченні цієї унікальної території. Нам потрібні кошти, спеціалісти, техніка. На жаль... Не тільки дослідження Хортиці, а й зимівників на річці Конка, козацького Білгорода на Київщині. Очакова, козацького некрополя над Куяльницьким лиманом, паланки Гард на Південному Бузі, місця битви козацько-селянських військ біля села Солониця на Полтавщині проводяться на ентузіазмі окремих краєзнавців і науковців. У нас немає загальнодержавної програми вивчення, консервації і охорони пам'яток українського козацтва. Тематику досліджень зацікавлені у цій проблематиці наукові заклади не погоджують. А настав час, коли справі вивчення і охорони пам'яток українського козацтва має бути надано державного статусу. Це може бути окремий інститут у системі Академії наук чи при якомусь університеті країни. або окремий державний фонд. **Головне, щоб наукова організація могла плідно об'єднувати зусилля як істориків, так і археологів, які досі працюють відособлено. Вона повинна мати постійний фонд фінансування, в тому числі на польові роботи, видавничу справу тощо.**

— Роботи — непочатий край, Дмитре Яковичу. На лопати археологів чекають Дунайська і Кубанська Січі...

— А можливо, і Січ на річці Тиса, про яку ми, власне, нічого не знаємо. Але археологія — це не тільки лопата, це сьогодні і скафандр. Робота з підводної археології потребує значної активізації. Наші річки, водоймища приховують чимало скарбів і безліч таємниць.

— Залишається тільки побажати археологам України успіхів у їх благородній справі.

Розмову вела Наталя ДЗЮБЕНКО.

Армія

ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКОМУ ФЛОТУ — СВОЄ МІНІСТЕРСТВО

Таке розв'язання пробле[illegible] пропонує автор, який багато років прослужив у військах

Одним з найскладніших питань військового будівництва України є питання про Чорноморський флот. Аксіома: кожна суверенна держава, яка має вихід до моря, мусить мати свій військово-морський флот. Біда наша в тім, на мій погляд, що в складі делегації на переговорах з Росією немає жодного знаного професіонала-моряка.

У всіх передових країнах світу (США, Великобританія, Німеччина, Іспані[illegible]) міністерства ВМФ відокремлені в[illegible]хоти. Те саме було в Росії, СРС[illegible] до М. Хрущова. Створення незалежного від Міністерства оборони Міністерства військово-морського флоту (головний штаб ВМФ доцільно розмістити в Севастополі) допоможе Україні швидше [illegible]будувати власні військово-морські [illegible].

Що дасть Україні створення самостійного Міністерства військово-морського флоту. Основна причина небажання молодих адміралів та офіцерів флоту присягати Україні полягає в тому, що немає перспективи в службі. Присягнувши Україні, офіцер закриває для себе можливість отримання перспективної посади на інших флотах колишнього СРСР. А отримати серйозну роботу, по суті, на прикордонній службі в чорноморській «калюжі» малоймовірно. Звідси й небажання присягати Україні, а там, де не бажають присягати офіцери, не присягає й команда. На кораблі разом служать, разом живуть і разом гинуть.

Як тільки Україні присягне кері[illegible]во ВМФ, складуть присягу коман[illegible] кораблів, одразу присягнуть усі офіцери, мічмани, старшини й матроси.

Створення самостійного Міністерства військово-морського флоту відкриє ряд престижних посад: міністр, начальник Головного штабу, заступники міністра, начальник тилу тощо, на які із задоволенням підуть адмірали-українці з флотів Росії. Створення міцного українського флоту, вихід ескадри в Середземне море та Світовий океан, де ескадра вирішуватиме питання захисту стратегічних інтересів України, піднесе авторитет нашої держави, підвищить рівень підготовки військових моряків.

Яким же має бути ВМФ України? На верфях України побудовано понад 60 відсотків складу надводного флоту. Із сталі, виробленої на Україні, побудовано більшість кораблів флоту колишнього Союзу. Україні має належати як мінімум 16 відсотків складу кораблів та баз колишнього Союзу, оскільки вона платить 16,7 відсотка боргів колишнього СРСР. Чорноморський флот становить усього 8 відсотків і буде справедливо передати його повністю Україні.

Після створення на базі ЧФ Міністерства військово-морського флоту України можна на якісно новій основі вести переговори з Росією про повернення Україні корабельного складу, крім кораблів, приписаних до портів узбережжя Краснодарського краю та Грузії.

Вілен ПЛОТНИЦЬКИЙ, генерал-майор у відставці, колишній командуючий військами ППО Київського та Закавказького військових округів.

Культура

Акварелі Могучова їдуть до Канади

Поки що тимчасово, на персональну виставку художника

ОДНІ будували, інші— нищили. Ще й фарисейськи називали себе «будівничими» нового життя. Але що то за життя, яке протікає у руслі страху і постійної руйнації. Коли не розуміють, що падають від динаміту не тільки склепіння храмів, але й ламаються «підпорки» наших обмілілих і нікчемних душ. І людина стає пігмеєм. Пігмеєм тоталітарного режиму. Отим, про якого віддавна в нашому народі казали: «У нього Бога немає в душі».

Художник з древнього Чернігова Леонід Могучов як натура творча і вразлива це добре розумів. Ні, він не чарівник у буквальному значенні слова, і втраченого повернути не може — то тільки в казках таке буває. А ось на полотні, на аркуші паперу — то інша річ. Десятки, сотні церков, монастирів, древніх фортець, які знищені або потребують негайної реставрації, ожили на акварелях художника.

Все це лежало в його тісному будинку з двох кімнат, який править Л. Могучову і за житло, і за творчу майстерню. І тільки в останні роки ці роботи зайняли належне місце на персональних виставках самобутнього художника. Як у Києві, так і в інших містах нашої держави. «Я плачу, серце обливається кров'ю, коли дивлюсь на ваші картини. За знищене, потоптане, розіп'яте тисячолітнє надбання нашого народу. Хай дивляться сьогодні діти, онуки, з яких румовищ відроджувати їм нашу Україну. Так знищити могли лише люди з чорними, нікчемними душами. Спасибі вам за історію в картинах для потомків», — то слова одного з відвідувачів могучовської виставки в Києві.

Наприкінці березня персональна виставка робіт українського художника запросить перших відвідувачів у заокеанському місті Монреаль. А вже опісля її зможуть побачити жителі Оттави, Гамільтона, Торонто. Усі організаційні клопоти для проведення цього двомісячного вернісажу у найбільших містах Країни кленового листу взяли на себе такі поважні організації, як Конгрес українців Канади й Канадсько-Українська мистецька фундація.

Експозицію виставки складуть 120 акварелей різних періодів творчості художника. Але всі вони об'єднані темою «Духовна спадщина України». Прекрасні церкви і монастирі, поміщицькі маєтки і фортеці, мальовничі українські пейзажі — усе це знайшло відображення на мистецьких роботах, які їдуть на вернісаж у Канаду.

Художник має намір також взяти з собою ще сто власних малюнків, які хоче подарувати організаторам виставки та офіційним особам.

І ще одна приємна звістка надійшла цими днями із-за океану: нарешті побачить світ каталог робіт Леоніда Могучова, для якого в Україні ніяк не спромоглися знайти належного паперу. Чи грошей, щоб його купити. А представляє мистецтво нашого земляка канадійцям Посол України в Канаді Левко Лук'яненко. «Плекаю надію, — звертається він до заокеанських шанувальників мистецтва, — що ці чарівні акварелі донесуть до Вас гомін титанічної і трагічної історії та дух високої культури тисячолітньої України, добру вістку про її духовне відродження як демократичної суверенної світової держави». До речі, посольство України в Канаді разом з тамтешніми українськими церквами й українськими громадськими організаціями виступило спонсором цієї виставки.

Отже, мистецька Канада чекає на зустріч з акварелями Леоніда Могучова. А тим часом український художник одержав запрошення показати свою самобутню виставку «Духовна спадщина України» в Естонії, Великобританії, Литві, Латвії.

То справді, як казали древні, двічі у ту ж саму воду ріки не ступиш. І те, що висаджено у повітря, що стало купою каміння, золотоверхим собором знову не стане. І все ж таки частіше підходьмо до малюнків Леоніда Могучова. Бо його мистецтво нам недвозначно нагадує: наші далекі предки вміли цінувати красу, несли її в своїх думах і діяннях. А ті, що прийшли з більшовиками, що схопилися за динаміт...

Та, втім, не будемо їх згадувати на ніч, щоб не приснилися.

Давайте ліпше думати і дбати про красу.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

НА ЗНІМКУ: Леонід Могучов на своїй персональній виставці у Києві.

Військо

«СЕНСАЦІЇ» ТА АМБІЦІЇ

Слідкуючи за публікаціями на військові теми, можна чітко визначити ступінь обізнаності з армійськими проблемами та цілі деяких газет. Візьмемо, наприклад, останню «сенсацію» — інцидент з льотчиками-«смертниками» під час показу бойових можливостей сил протиповітряної оборони 29 січня цього року.

А. Сметанін «Киевские ведомости»: «Майже дві години 16 українських військових льотчиків були на волосинку від смерті...».

Насправді ж рішення супроводжувати показ бойових можливостей сил ППО України з допомогою польотів реальних контрольних цілей не несло жодної небезпеки здоров'ю та життю військових авіаторів. Бо рішення це було узгоджене з Головним штабом Збройних Сил України, про що завчасно був попереджений і командуючий ППО генерал-лейтенант М. Лопатін. Уже безпосередньо після підйому літаків-«цілей» у повітря авіатори ще раз нагадали про це Лопатіну. Відповідну команду, що це не ворог, а навчальні цілі, було доведено на всі КП ППО на теренах України начальником штабу військ протиповітряної оборони генералом Ткачовим. Крім того, враховуючи, що під час показу н[illegible]П ППО був присутній сам коман[illegible]ий військово-повітряними силами генерал-лейтенант В. Васильєв, можливість обстрілу літаків було повністю виключено.

Отже, дітище Сергія Кичигіна (Тойми) та Олександра Швеця — колишніх борців з «українським буржуазним націоналізмом» і нинішніх бізнесменів, що вміло «варять» мільйони на дутих сенсаціях і бульварних плітках, цього разу явно сіло в калюжу. Не було ні «волосинки від смерті», ні «сенсації». А. Сметанін, одержавши інформацію про «надзвичайну пригоду» від ображених приєднанням ППО до військово-повітряних сил «пепеочників» одразу всю цю «дезу» переніс на шпальти «КВ». Мета — сенсація, нові передплатники, а значить і нові прибутки.

Але своєрідній газеті С. Кичигіна та О. Швеця можна якось вибачити. Хоч і підполковник запасу президент фірми «Довіра», все ж всіх тонкощів протиповітряної оборони може й не знати.

А ось московська «Красная звезда» — колишній орган колишнього міністерства оборони колишнього СРСР? У номері за 6 лютого читаємо в замітці А. Полякова: «Створено новий вид Збройних Сил України. Його створенню передувала інтрига, жертвами якої могли стати льотчики...».

Тут мета публікації дещо інша: використати будь-яку зачіпку, щоб скомпрометувати національне військо України. Не треба бути великим знавцем військової справи, щоб зрозуміти, що жодної загрози життю льотчиків від «інтриги» не було. Хоч би тому, що на КП ППО разом знаходилися і командуючий ППО, і командуючий ВПС. І якщо перший захотів би віддати наказ на знищення цілей, другий би йому пояснив, що в повітрі його хлопці.

І ще одна публікація.

О. Кабанов. «Независимость»: «Порушники» (пілоти національних ВПС) були підняті за наказом командування ВПС, яке вирішило на честь об'єднання двох родів військ перевірити боєготовність свого наземного близнюка — ППО. Серед цих навчальних незареєстрованих цілей були цивільні та військові літаки, що прямували за своїм звичайним маршрутом...».

Тут взагалі усе перевернуто з ніг на голову. По-перше, події все ж розгорталися на КП (командному пункті), а не на КПП, як пише О. Кабанов. Бо ця абревіатура, якою пересипана вся стаття, у війську означає «контрольно-пропускний пункт». По-друге, автор сам собі заперечує. Бо розшифровка магнітофонного запису, якою О. Кабанов «підсилює» свої висновки, навпаки, доводить, що ніякої НП (надзвичайної пригоди) не сталося, бо Лопатін знав про контрольні цілі. Відбулося за участю двох командуючих, які, м'яко кажучи, один одного недолюблюють, звичайне навчання нового роду військ — військ оборони повітряного простору, в який Указом Президента України від 28 січня 1993 року об'єднано ППО та ВПС.

Але, як мовиться, диму без вогню не буває. Цього разу «вогонь», від якого й виникла «сенсація», запалив командуючий ППО «генерал-лейтенант М. Лопатін. Обурений, що віднині він, командуючий окремого роду військ, стає підлеглим нового командуючого з блакитними погонами на плечах, Михайло Олексійович розцінив відсутність письмових заявок на підйом контрольних цілей як ігнорування правил, встановлених у військах ППО і посягання на його автономію. Оточення ж командуючого відразу рознесло шукачам сенсацій «пушку» про події в підземному бункері — командному пункті ППО як надзвичайну пригоду, фіналом якої могла бути загибель нещасних льотчиків. Ось така анатомія «сенсації».

«Голос України» 15 січня цього року (див. «ГУ» № 7) привертав увагу до проблеми об'єднання військ протиповітряної оборони з військово-повітряними силами. Ясна річ, що таке об'єднання вимагало і від Міністерства оборони, і від Комісії Верховної Ради з питань оборони та державної безпеки тривалої й копіткої роботи. Бо в ППО вважали, що об'єднання здійснюється штучно. Мовляв, міністр оборони України — льотчик, отож і війська ППО «підминають» під авіаторів, щоб на перші ролі у війську вийшли «летуни». У ВПС, навпаки, були переконані, що створення військ оборони повітряного простору необхідне для подальшого реформування Збройних Сил України і зміцнення обороноздатності нашої держави. Намагання зблизити ці дві позиції виявилися марними. Що з цього вийшло — змогли переконатися члени Комісії Верховної Ради з питань оборони національної безпеки на чолі з її головою В. Лемішем на КП у підземному бункері.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ,
військовий оглядач «Голосу України».

Ветерани: факт і коментар

ВИРВАЛИСЯ ІЗ «СИСТЕМИ»

[illegible] ті томи написали журналісти про страждання пенсіонерів. Працює людина все життя, дожива до заслуженого відпочинку, а як одержувать пенсію — проблеми. А все через те, що одне відомство тісто місило, а інше, — пекло пироги. І ось у Рівненському районі... Та ліпше надамо слово завідуючому тамтешнім райсоцзабезом Григорію ПОЛЮХОВИЧУ.

— Раніше у Москві вирішували, скільки дядькові потрібно у господарстві цвяхів, яку йому, як доживе, нарахувати пенсію, хто, коли і як має ту пенсію виплачува[illegible] В «низах» думати і бо[illegible] найменше робити посвоєму з огляду на доцільність — вельми не заохочувалося. Скоріше навпаки. До мене, наприклад, йшли люди косяками із запитанням: «Чому я вже півтора (два, три з половиною) місяця не одержую пенсію?» Я стинав плечима, на що одержував: «Так навіщо ви тут сидите?» А все через те, що пенсії нараховували ми, а виплачував їх відповідний центр при облсоцзабезі. Багато років я намагався довести і в області, і в Києві, у міністерстві, що це нерозумно.

— Але, Григорію Семеновичу, правда врешті-решт перемогла?

— Так, віднині ми займаємося й виплатою пенсій. З одного боку, роботи значно прибавилося, а з іншого — відразу потік скаржників зменшився наполовину. Але найголовніше — людям, нашим шановним пенсіонерам, стало зручніше, затримок з виплатою практично немає. Що ж, нехай подякують вони голові районної держадміністрації Володимиру Тишкуну та голові районної Ради Юрію Халабову — саме вони наполягли на тому, щоб район першим в області розпочав такий експеримент.

Записав
Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівненська область.

ПОЗИВНІ ПОХМУРОГО МИНУЛОГО

Лист до редакції

ПІД ЧАС мого перебування в Києві наприкінці листопада з нагоди святкування 100-річчя від дня народження Миколи Куліша (я представляв Спілку театральних діячів Росії) прочитав статтю ректора Інституту підвищення кваліфікації працівників культури В. Чернеця, надруковану в газеті «Молода гвардія» 27.XI.92 р. «Міф про Сізіфа...». Зізнатися, стаття мене так вразила, що, після повернення до Москви, я розшукав у своєму архіві матеріали, стосовні предмету статті, й вирішив відгукнутися.

Стаття має відверту мету — знищення Леся Танюка як громадського і театрального діяча, як голову Комісії Верховної Ради України з питань культури і духовного відродження.

Звичайно, полеміка у пресі незалежної держави — внутрішня справа його громадян. Але «драматургія» статті така елементарна, що все дуже легко прочитується. Єдиним імпульсом для її написання, звичайно ж, стала критика Л. Танюком роботи інституту, яким керує В. Чернець.

Та я б ніколи не написав цього листа, коли б не три моменти у статті, з приводу яких у мене є всі підстави висловитися.

МОМЕНТ ПЕРШИЙ

Уся 20-річна робота Л. Танюка в Москві як режисера і літератора проходила на моїх очах. Він виявив себе як талановитий і професійний режисер, котрий поставив ряд вистав, що викликали схвалення та інтерес глядачів і критики. Звичайно, в нього були вистави вдалі та менш вдалі (як, до речі, й у будь-якого режисера). А загалом він поставив кілька десятків спектаклів. Дійсно, він працював у різних театрах. І це зовсім не кримінал, як здається авторові «Молодої гвардії», а звичайна річ. Так, у різних театрах працює сьогодні, наприклад, Роман Віктюк, вихованець львівської театральної школи. Так працюють і інші режисери.

МОМЕНТ ДРУГИЙ

Дивно і неправдиво трактує В. Чернець історію запрошення Л. Танюка до Києва. Молодіжний театр, куди він був запрошений на головного режисера (саме запрошений, а не призначений якимись таємними силами!) на той час зовсім занепав і нагально потребував енергійного і талановитого лідера, який мав би широкий культурний світогляд. За короткий час Л. Танюк зробив Київський молодіжний театр одним із осередків свіжої громадської думки.

Саме його програма, його бурхлива громадська діяльність, захист ним національної культури — ось що було причиною його конфлікту з партійними і радянськими інстанціями. Він став незручний, став чимось на зразок потенційного дисидента.

У розпал цього конфлікту, що його, безперечно, інспірували й підігрівали керуючі культурою інстанції, до Києва приїхав кореспондент газети «Советская культура» А. Макаров. У газеті з'явилася його стаття, що підтвердила висновок Михайла Ульянова (26 IV 1988 р.), голови правління СТД Росії, зроблений ним раніше.

Проте кампанія цькування Л. Танюка тривала. Ми усі добре знаємо, що таке безперервний номенклатурний пресинг. Л. Танюка було звільнено за... «профнепридатність»!

До редакцій центральних московських газет почали надходити листи на захист опального режисера. На основі їх з'явилася публікація в «Известиях».

Весною 88-го року Міністерство культури СРСР та правління СТД СРСР створили комісію, яка мала розібратися у «справі Танюка». Від СТД до цієї комісії увійшов автор цих рядків.

І я, і представник міністерства за кілька днів, проведених нами в Києві, зрозуміли (не так уже й важко це було), що справа не у творчій роботі Л. Танюка в Молодіжному театрі (хоча цілком припускаю, що тут у нього могли бути певні прорахунки), а в тому, що він через власну активність та зайняту ним позицію відродження національної культури і відновлення справжнього значення її видатних діячів, репресованих комуністичним режимом, відновлення не «пошепки», не подумки, а рішуче й публічно, став незручний для республіканського керівництва, став джерелом роздратування, таким собі дисидентом, який перебуває на волі. Згадаймо, що це була ще «епоха Щербицького».

По поверненні до Москви члени комісії написали свої висновки, в яких протестували перш за все проти незаконного формулювання звільнення Л. Танюка.

Між тим він був без роботи, а до московських редакцій як і раніше та ще в більшій кількості, надходили листи з України на його захист. У редакції «Известий» таких листів мені показали буквально сотні. «Известия» знову виступили з публікацією з цього приводу, включивши до неї мою думку і думку ще одного члена комісії. Така справа з історією звільнення Л. Танюка з Молодіжного театру Києва.

МОМЕНТ ТРЕТІЙ

Треба зізнатися, що саме він примусив мене написати цього листа.

Якби хтось мені сказав, що подібне можна видкрукувати сьогодні в газеті, — не повірив би. Та, на жаль, пересвідчився на власні очі. Маю на увазі це місце у статті В. Чернеця, де зі слів колишнього міністра культури Ю. Оленека він стверджує, що запрошення Л. Танюка до Києва на посаду головного режисера Молодіжного театру відбулося під тиском КДБ, оскільки в Москві Л. Танюк надавав послуги цьому відомству!

Ніколи не думав, що в газеті можна виступити не лише в жанрі доносу, що ми вже проходили, але і в жанрі кухонної плітки. На місці Л. Танюка я подав би до суду на автора статті в «Молодій гвардії» за дифамацію, за моральні збитки чесному імені депутата і громадянина. До речі, мені відомо, що свого часу Л. Танюка було увільнено з Московського Дитячого театру за те, що підписав лист на захист Буковського. Як же його самого не захистило всесильне тоді відомство?

Але навіть за важких для себе часів Л. Танюк продовжував працювати як літератор, мистецтвознавець, перекладач. Мене завжди дивували його енергія та працездатність. Він перекладав Шекспіра, Мольєра, Крега, величезний, на 20 авторських аркушів, роман Д. Керрі «Фаворит успіху», Ж. Кесселя «Лев». Він автор кількох книжок, сотень статей з різних жанрів мистецтва, десятки фільмів... Недаремно ж він є членом трьох творчих спілок (письменників, кінематографістів, театральних діячів). Ця його діяльність на благо культури вже сама собою має викликати повагу. Та вже лише за те, що він видав перше повне зібрання творів Миколи Куліша (2 томи в 1990 році), він заслуговує на вдячність.

Та де там! Він зачепив керований В. Чернецем інститут і йому нема пощади.

Втім, не беруся судити, наскільки справедлива чи наскільки несправедлива конкретна критика роботи Л. Танюка як голови Комісії з питань культури та духовного відродження, чи його критика на адресу інституту. Я лише проти «методики оборони» від критики, обраної В. Чернецем, методики не дуже далекого, та дуже похмурого минулого!

Олександр СВОБОДІН,
відповідальний секретар Міжнародного центру К. Станіславського.
Москва.

Асоціація ділового співробітництва

«УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР»

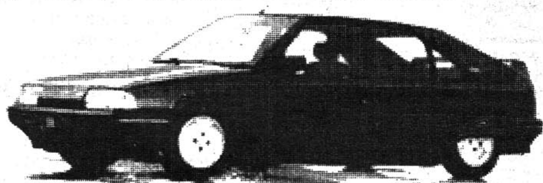
спільно з фондом державного майна проводить двотижневі інтенсивні курси підготовки фахівців з питань приватизації.

Випускникам курсів, які успішно склали кваліфікаційний іспит, видається атестат на право здійснення посередницької діяльності з приватизації державного майна (відповідно до Положення Фонду державного майна).

Початок занять з 2 березня.

Тел. (044) 228-63-46, 228-78-49, 228-39-93, 229-63-36 (факс).

Адреса: м. Київ-1, вул. Хрещатик, 2, к. 5.

Сила і енергійність справжнього чоловіка, елегантність і темперамент справжньої жінки, надійність справжнього друга –

в автомобілях, що ми пропонуємо!

За купони, безготівково автомобілі:

Фольксваген – GOLF
Фольксваген – PASSAT – Варіант
Audi-80
Ситроен – ВХ-14
Ситроен – ВХ-15

Ми виправдаємо ваші сподівання

Виставка-продаж автомобілів за адресою:

Київ, пр-кт Глушкова, 1
Телефони: 261-62-50
228-75-96
Fax. 228-75-96.

Организация продает автомобили

МАЗ

Тел. в Минске: (0172) 45-71-01

Фірма реалізує борошно в/с (у мішках) зі складу в Києві. Доставка залізничним транспортом у будь-яку точку України або самовивезенням. Повна передоплата, можливий бартер.

ТЕЛЕФОНИ В КИЄВІ: ФАКС 560-51-35, тел. 267-58-69.

Візьмемо в оренду приміщення під офіс.

ОРГАНІЗАЦІЯ забезпечує 100-процентно матеріалами та виконує роботи по будівництву «під ключ» промислових зимових теплиць для колгоспів, радгоспів, підсобних господарств промпідприємств та приватних осіб.

Адреса: м. Київ, тел. (044) 271-30-56 факс. (044) 550-77-22.

ПІДПРИЄМСТВО РЕАЛІЗУЄ ЗІ СКЛА[ДУ] В м. ХАРКОВІ:

плитку облицювальну, лінолеум, клей ПВА, сантехніку (умивальники, унітази«компакт», змішувачі), молотки відбійні (пневматичні).

Тел. (0572) 64-22-96.

Фірма купить рублі за безготівковим розрахунком. Тел. (0322) 75-19-98, м. Львів.

НОВОЕ КАЧЕСТВО ДНЕПРОПЕТРОВСКОГО ПРОИЗВОДСТВЕННО-ТЕХНИЧЕСКОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

ФИРМА КОМИНЦЕНТР-СЕРВИС

20 ЛЕТ В СЕРВИСЕ ОБОРУДОВАНИЯ

ПРОИЗВОДСТВО
- *Прессы для изготовления ДСП, ДВП, склейки дверных полотен, фанерования деталей мебели, вибропресс для производства стенового камня*
- *Запасные части к отечественному и импортному прессовому оборудованию*
- *Резино-технические изделия*
- *Электронные устройства*

СЕРВИС ОТЕЧЕСТВЕННОГО И ИМПОРТНОГО ОБОРУДОВАНИЯ
- *Монтаж, шеф-монтаж, наладка оборудования*
- *Техническое обслуживание в гарантийный период с поставкой запасных частей*
- *Модернизация оборудования*

ПРОЕКТИРОВАНИЕ
- *Проектирование кузнечно-прессового и другого технологического оборудования*

КОММЕРЦИЯ
- *Реализация бывшего в эксплуатации и нового оборудования, продукции производственно-технического назначения, сырья, материалов, ТНП*

УСЛУГИ
- *Маркетинговые исследования*
- *Реклама*
- *Консультации по эксплуатации, приобретению, реализации технологического оборудования, оргтехники*
- *Разработка программного обеспечения*

КОМИНЦЕНТР СЕРВИС

320070, Украина, Днепропетровск.
Ул. Челюскина 12, а/я 1505.
Тел. (0562) 78-11-68, 44-24-88, 27-15-15.
Факс (0562) 44-58-77, 27-15-96

ПОЛЬСЬКА ФІРМА «АПОН»

пропонує постачання:

— нових і вживаних машин та технології для виробництва пластмасових упаковок;
— нових і вживаних машин та технології для виробництва харчових продуктів і непродовольчих товарів;
— шампунів, засобів для ванни, миючих засобів для посуду, а також інших товарів побутової хімії.

Вищезгадану пропозицію можемо здійснювати за принципами бартерних операцій або валютних розрахунків.

У свою чергу ми зацікавлені купити технічну лактозу, казеїн, дерево, арматурну сталь, ряд інших товарів, матеріалів і видів сировини.

Наша адреса: «APON», 96-300 Zurardow, u. Prochnika, 9 POLSKA tel./fax 000-48-493-11-89.

УКРАЇНСЬКА ПРАВНИЧА ФУНДАЦІЯ ТА ЦЕНТРАЛЬНО-ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДАПЕШТ

у березні — квітні цього року влаштовують **ПРАВНИЧІ СЕМІНАРИ у Харкові (15—26 березня), Донецьку** (29 березня — 4 квітня), **Львові (5—16 квітня), Одесі (5—16 квітня)** та **Києві (16—30 квітня).**

Тематика семінарів: комерційне право, право власності, банківське право, оподаткування, права людини та конституційне право.

Робоча мова — англійська.

Заняття проводить група професорів Центрально-Європейського університету на чолі з директором Інституту конституційної та законодавчої політики Андрошом ШАЙО.

Заявки на участь у семінарах надсилати не пізніше ніж за два тижні до початку занять за адресою:

252030 Київ, вулиця Леніна, 10, пом. 59, Українська правнича фундація.

Факс: (044) 225-53-30.

Телефони для довідок: (044) 224-0197, 225-5284 (координатор програми Ольга Буряк).

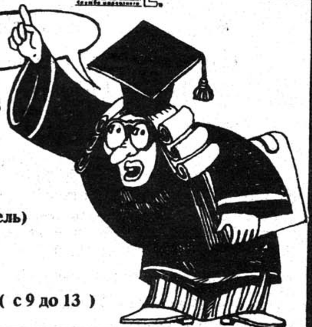

О-ЛЯ-ЛЯ! ТАКОГО ЕЩЕ НЕ БЫЛО!

Украинская Академия информационных технологий приглашает:

ОЧЕНЬ ПЕРСОНАЛЬНО!

БИЗНЕСМЕНОВ, РУКОВОДИТЕЛЕЙ, ФИНАНСИСТОВ НА УСКОРЕННЫЕ КУРСЫ

За 6 дней - прочные навыки пользования персональным компьютером, факсом, ксероксом, мультифункциональным телефоном.

ЗАНЯТИЯ - ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ (1 слушатель - 1 преподаватель)

ПРОГРАММА и ГРАФИК - по согласованию

УСЛОВИЯ - КОМФОРТНЫЕ

ЗВОНИТЕ НЕ ОТКЛАДЫВАЯ: (044) 434-07-65 (с 9 до 13)

Formula

PEUGEOT

«ПЕЖО» — досвід усіх доріг світу!

Автомобілі «ПЕЖО», чотириразові переможці ралі «Париж-Дакар», — це престиж, надійність, економність і готовність працювати в будь-яких умовах.

Офіційний імпортер «Ілта Київ» пропонує вам ці унікальні європейські автомобілі та забезпечує фірмовий сервіс.

Двигун — дизельний чи карбюраторний, додаткове обладнання, колір — на ваш вибір.

252001, Київ, Хрещатик, 2;

тел.: (044) 229-45-65.

Итальянская фирма осуществляет поставку, шеф-монтаж и гарантийный сервис оборудования для

MULTI GROUP

РЕСТОРАНОВ, БАРОВ, КАФЕ, ГОСТИНИЦ.

Formula

Консультации, проспекты по адресу: Киев, Крещатик 5, 3-й этаж.
229 - 30 - 57, 228 - 85 - 21

Производственная фирма **Nitsgir**

Срочно приобретем:

ПОЛИЭТИЛЕН В/Д В ГРАНУЛАХ

Изготовим:

ПОЛИЭТИЛЕНОВУЮ ПЛЕНКУ И ПАКЕТЫ различных размеров и цветов

ТРУБЫ ПОЛИЭТИЛЕНОВЫЕ любых диаметров

Возможна отгрузка за рубеж.

Покупаем оборудование:

- автомашину СуперМАЗ, евростандарт
- линии по гранулированию пластмасс (грануляторы)
- линии для изготовления полиэтиленовых труб
- автоматические линии для изготовления полиэтиленовых пакетов

348047, Украина, г. Луганск, ул. О. Кошевого, 32, фирма НИЦГИР

Тел.: (0642) 57-64-26; 57-38-84; 57-41-69; 52-21-17
Факс (кругл.) 52-22-04

Комерційна фірма з м. Дніпропетровська

реалізує організаціям та приватним особам нові автомобілі РАФ-2203-01 (пасажирський) та ВАЗ-2109 за готівку та безготівковим розрахунком.

Телефон: (0562) 47-27-43, 45-37-80.

Фірма «Гекати»: автовідповідачі, калькулятори, телефакси, шкіряні куртки, пуховики, жіночі пальта, спортивні костюми, взуття, білизна, джинси, чоловічі костюми.

Оптова торгівля.

Оплата у купонах.

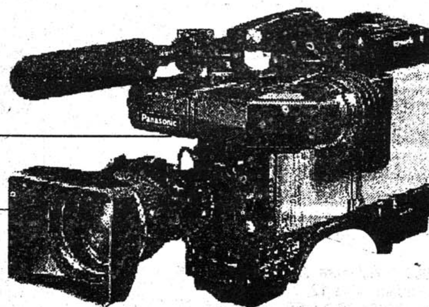
Телефони у Києві: 274-39-98, 221-77-80, 221-77-84, 274-20-66.

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ВИДЕОТЕХНИКА

ВИДЕООБОРУДОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО И ВЕЩАТЕЛЬНОГО КАЧЕСТВА
Студийные съемочные и монтажные комплексы
Оборудование форматов SVHS, MII, Betacam SP, Betacam 2000 PRO и D-3
Рабочие станции компьютерной анимации

WESCOM, Inc.

Украина, 310046
Харьков, ул.Пожарского 2/10
Тел. (0572) 94-76-01, 95-96-74
93-40-75, 94-16-58
Факс (0572) 94-35-73, 94-16-58

Фирма WESCOM,Inc. производит поставку и установку оборудования для телецентров и студий, систем кабельного телевидения, студий компьютерной анимации

Український концерн спільних підприємств

Eolland

Наші рішення — Вашим проблемам

Тел.: (044) 212-48-65.

Факс: (044) 212-40-87.

Письмові та усні переклади на завтра!

Київська редакція перекладів.

Тел. (044) 268-25-74.

«REEBOK» ЗАЦІКАВЛЕНИЙ В НАС

Нещодавно в київському пасажі зустрів автора нашої газети, кореспондента паризького тижневика «FRANCE FOTBALL» в Україні Овдія Піналова. Виявляється, давній приятель не блукав собі по крамницях в пошуках товару, а сам тільки-но закінчив оформляти відділ одного з магазинів...

А на тих полицях — аж подих перехоплює — такий красивий товар: кросівки, черевики, туристське взуття. І все вироблено фірмою «REEBOK»: Ціни хоч і в доларах, але досить помірні. Втім, про це пізніше.

— «REEBOK» — одна з найстаріших у світі фірм, — розповідає її менеджер в Україні О. Піналов, — які випускають спортивне взуття. Засновано її ще 1895 року у Великобританії родиною Фостерів. Власне, то було перше професіональне легкоатлетичне взуття.

У середині 50-х років головними акціонерами фірми стали американці. Але, незважаючи на це, штаб-квартира «REEBOK INTERNATIONAL» залишилася в місті Болтоні (Великобританія).

Для західного споживача «R» залишився суто спеціалізованим взуттям для баскетболістів, тенісистів та легкоатлетів. Однак приблизно в середині 80-х років фірма почала різку атаку на американському і європейському ринках на традиційні фірми «PUMA», «ADIDAS» та «NIKE». З першими двома впоралася досить упевнено. Адже в США «R» серед виробників спортивного і прогулянкового взуття тримає першість, а в Європі постійно входить до трійки кращих, інколи поступаючись «NIKE»...

«REEBOK» одним з перших зрозумів доцільність освоєння східноєвропейського ринку. Майже в усіх столицях колишнього соцтабору, на найпрестижніших вулицях, завжди знайдеш його магазини.

На українському ринку «REEBOK» з'явився 1991 року зі спонсорським проектом. Тоді команда баскетболісток київського «Динамо» була взута і вдягнута європейським відділенням фірми (Великобританія). Оскільки та екіпіровка виявилася щасливою для динамівок (вони стали другими в Європі), «R» вирішив продовжити співпрацю з українським спортом. Наступну угоду підписали в грудні 1992 року з іншим київським баскетбольним клубом — «Будівельником». Його протягом наступних півтора року одягатиме і взуватиме «REEBOK».

— **Чи тільки спонсорством збираєтесь обмежитися?**

— Звичайно, ні. Нещодавно почали деякі операції комерційного плану. А конкретніше — відкриття відділів у двох магазинах столиці України: в пасажі і на вулиці Горького. Це зовсім не дешеві вироби, бо «REEBOK» — дуже престижна марка. І досягається це, зрозуміло, не завдяки високим цінам, а високій якості нових моделей, технічним новаціям. Рядові кросівки, тенісні туфлі «R» мають п'ять-шість елементів, які відрізняють їх від аналогічного взуття інших фірм. Це зокрема, сотова вставка «екселайт» у підошві, яка зменшує вагу виробу і дозволяє розподілити силу від удару об землю при стрибках, бігові, ходінні.

— **Ви вже згадували про ціни...**

— Так-так. На українському ринку ціни на «R» на 30 відсотків нижчі, ніж у країнах Східної Європи, і наполовину менші, ніж на Заході. Найдорожчі черевики в київських магазинах «R» коштують 92 долари, найдешевші — 25. Втім, розумію, що для більшості це гроші великі. Але людина, яка шукає якісне взуття з натуральних матеріалів, неодмінно завітає до магазину «REEBOK». Згодом обов'язково продаватимемо товар за українську валюту. Росія вже дозволяє собі таке. Ми ж хіба гірші?...

— **Які ж перспективи фірми «REEBOK» в Україні?**

— Це насамперед оптова торгівля. Сподіваємося, що вже найближчим часом все активніше до наших послуг звертатимуться спортивні команди. Нещодавно розглянуто проект спонсорування національної збірної України з легкої атлетики, яка влітку нинішнього року виступить у розиграші Кубка світу.

Одне слово, «REEBOK» дуже серйозно і доброзичливо дивиться на молоду державу Україна...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

КИЇВ. ТЕНІС. МІЖНАРОДНИЙ ТУРНІР «КУБОК УКРАЇНИ». Чоловіки. Тарас Бейко (Київ) — Олександр Чернецький (Сімферополь) — 7:5, 6:3, 6:2. Пари. Олександр Чернецький, Євген Кремньов (Сімферополь) — Вадим Бойко, Сергій Поспєлов (Дніпродзержинськ) — 3:6, 6:4, 6:3. Жінки. Тетяна Панова (Москва, Росія) — Ірина Сухова (Донецьк) — 6:1, 6:2. Пари. Наталя Білецька (Нова Каховка), Олена Татаркова (Одеса) — Толина Бейко (Київ), Лариса Митрофанова (Кишинів, Молдова) — 7:5, 7:5. Мікст. Олена Рижикова (Київ), Олександр Чернецький (Сімферополь) — Толина Бейко, Андрій Литвинов (Київ) — 6:4, 6:2.

СОШО (ФРАНЦІЯ). ФУТБОЛ. ТОВАРИСЬКИЙ МАТЧ. «СОШО» (ФРАНЦІЯ) «ДИНАМО» (КИЇВ, УКРАЇНА). 0:1. Гол забив Суніасян. Кияни виступали в такому складі: Мартінкенас, Лужний, Ватаманюк перейшов з «Прикарпаття» (Івано-Франківськ), Дем'яненко (Суніасян), Хруслов (перейшов з «Автомобіліста», Суми), Пономаренко, Ковалець, Анненков, Топчієв, Грицина (Шматоваленко), Леоненко. Через травму у складі «Сошо» був відсутній Павло Яковенко.

УКРАЇНСЬКА ПРАВНИЧА ФУНДАЦІЯ ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАДИ ДИРЕКТОРА ЮРИДИЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ

Вимоги до кандидата:
— юридична освіта,
— знання бібліотечної справи,
— вільне володіння українською та англійською мовами.

Строк конкурсу — до 1 березня ц. р.

Заяву про участь у конкурсі та коротку автобіографію (резюме) подавати особисто за адресою:

Київ, вулиця Леніна, 10, пом. 59.

Телефон для довідок: 224-0197, 225-5284, координатор програми Інна Крижанівська.

Телебачення

СЕРЕДА 17 лютого

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Свічадо.
8.50 Худ. фільм «Два кроки до тиші».
10.10 Концерт оркестру народних інструментів Донецької консерваторії.
10.45 Мультфільм «Кругосвітня подорож Віллі Фога». 11 і 12 серії.
11.40 В. Сильвестров. «Тихі пісні».
12.00 УТН.
12.10 Багатосерійний худ. телефільм «Водетаун». 62 серія.
16.00 УТН.
16.10 «Обереги дитинства».
16.40 Канал «Д».
17.40 Документальна кінотрилогія «Просвітлої дороги свічка чорна». Фільм 3 «Розіп'ятий на чорному хресті».
18.35 Естрадні ритми.
19.00 УТН.
19.20 Фортепіанні твори О. Скрябіна.
19.45 За і проти.
20.15 «Нокаут». Новини кікбоксингу.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Акценти.
21.50 Живе слово. Комп'ютер і мова.
22.20 «Ай Ті енд Ті — телефонний зв'язок майбутнього».
22.30 Красуня Києва.
23.45 Вечірній концерт.
0.05 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.40 Прем'єра худ. телефільму «Ріка брехні». 5 серія.
9.30 У світі тварин (з сурдоперекладом).
10.10 Асоціація дитячого телебачення. Концерт юних музикантів.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Ж. Сіменон. «Мегре і стара дама». Телевистава. Частина 2.
12.35 «Перед самим собок Худ. телефільм. 2 серія
13.40 «Коваль-чаклун». Мульфільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Співає Т. Суворова.
15.30 «Еміль з Леннеберг Худ. телефільм. 12 сер
16.00 Між нами, дівчатами...
16.20 Прем'єра мультфільму «Літаючий будинок». 3 серія (США).
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Вірча грамота».
17.50 Прем'єра худ. телефільму «Ріка брехні». 5 серія.
18.45 Музична мозаїка.
19.00 Чорта з два.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Росія, яку ми втратили». Вступне слово і відповіді на запитання телеглядачів у прямому ефірі С. Говорухіна.
23.00 Новини.
23.25 Л-клуб.
0.05 Прес-експрес.
0.15 Ж. Сіменон. «Мегре і ра дама». Телевист. Частина 2.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Рік з Гайдаром.
8.25 Ранковий концерт.
8.40 Співвітчизники. Інші росіяни.
9.10 Вустами маляти.
9.55 Аз єсмь.
10.40 Концерт камерного оркестру.
11.05 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 132 серія.
11.55 «Бурда моден» пропонує...
12.25 Антракт. Співає Кріс Кельмі.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». «Запрошення».
16.15 ТрансРосефір. Далекий Схід.
17.00 Християнська програма.
17.30 Майстри. Трикутна сфера О. Рукавишникова.
18.00 На VII сесії Верховної Ради України.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Фільм-концерт «Баркарола».
19.30 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 133 серія.
20.20 На VII сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

19.20 Мультфільм.
19.30 Худ. фільм «Калина червона». Драма.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.
Загальний тираж 769.353.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311029.